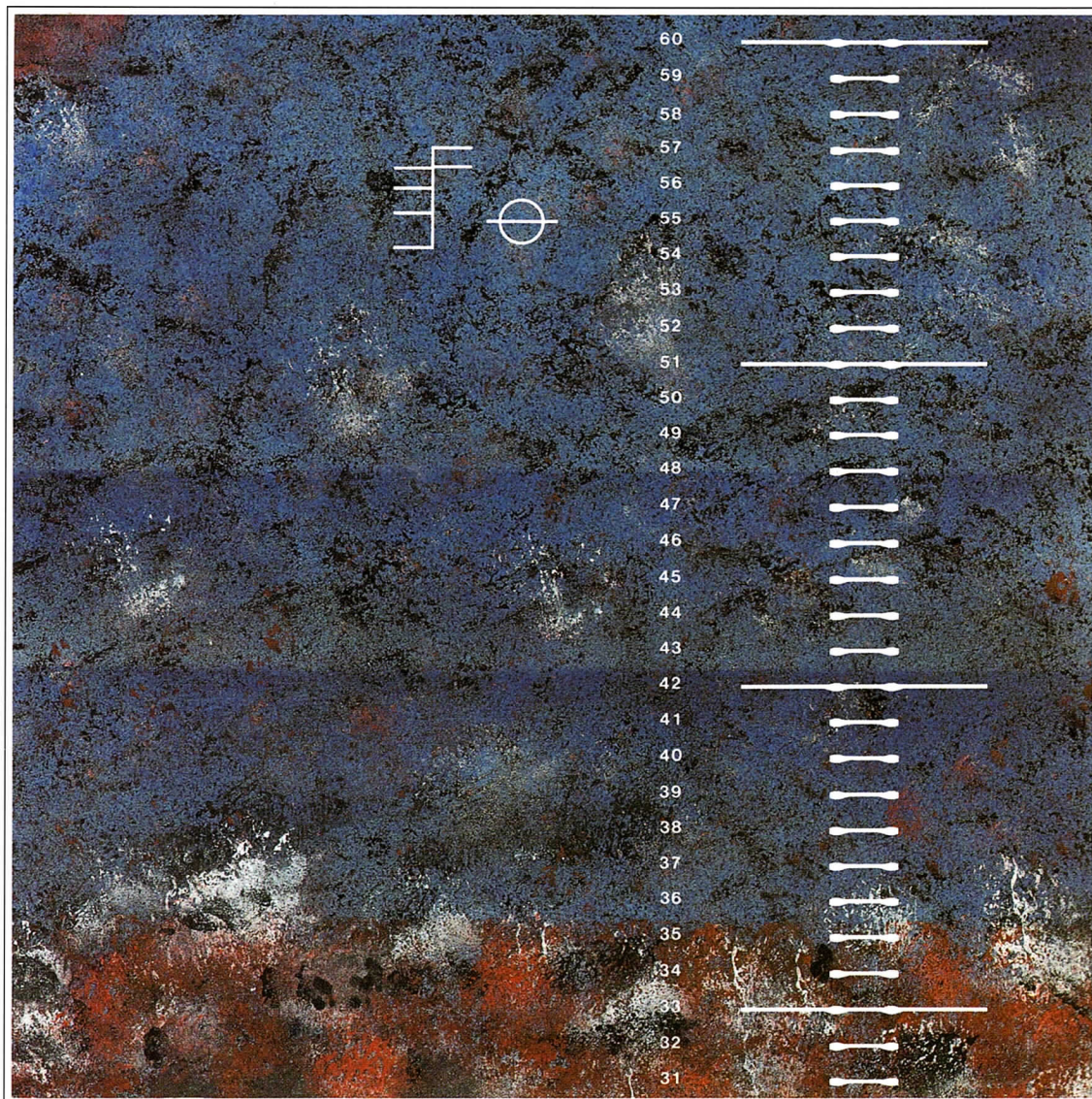
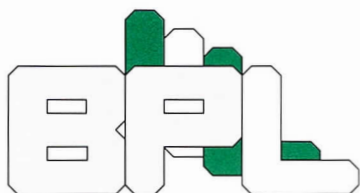

JAARVERSLAG 1996

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN

Admiraliteitskade 40, 3063 ED Rotterdam

Postbus 830, 3000 AV Rotterdam

Telefoon: (010) 4987400, Fax: (010) 4523390

ABN•AMRO rek.nr. 49.71.49.729

Postbank rek.nr. 5710582

OMSLAG: IN MAXIMAAL '30 TREDEN' NAAR EEN DEUGDELIJK PENSIOEN

JAARVERSLAG 1996

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN/NEDERLAND

1

INHOUDSOPGAVE

3

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR	4
FINANCIEEL EN ADMINISTRATIEF BEHEER	5
VOORWOORD	6
ALGEMEEN	
Inleiding	8
Premie en pensioengrondslag per 1 januari 1997	
Vestiging in het buitenland	9
Lijst van verdragslanden	
Bedrijfspensioenfonds Koopvaardij	
Ontwikkelingen op pensioengebied	
Wet verevening pensioenrechten bij scheiding	
Algemene Nabestaandenwet	10
Flexibele pensioenspaarregeling / flexioen	11
Pré-pensioenregeling	
Reparatie WAO-hiaat adspirant-registerloodsen	
Indexering	
Actuariële principes pensioenfonds	
Europese Monetaire Unie	12
Verklaring van geen bezwaar	
Mutaties bestuurssamenstelling	
BESTUURSBELEID	13
HET GEVOERDE BELEGGINGSBELEID IN 1996	15
ACTUARIEEL VERSLAG	20
ACCOUNTANTSVERKLARING	21
JAARREKENING 1996	
Balans per 31 december 1996	22
Rekening van baten en lasten over 1996	23
Toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten over 1996	24
Specificatie gezamenlijke depotrekeningen	31
BIJLAGEN	
1 Enige begrippen	37
2 Uit de jaarverslagen Bedrijfspensioenfonds Koopvaardij 1991/95	41
3 Frekwentieverdeling deelnemers januari 1997	42
4 Asset-mix Flexioen / risicorendementsprofielen	43
5 Kerncijfers deelnemers periode 1988-1996	44
6 Voorbeelden van pensioenuitkeringen in ronde bedragen uit de Loodsenregeling 1997	45
7 Grafieken 'Global aging into the 21st century'	46

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR

4

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter:

A.G. Nauta
Kerkhoflaan 40
4371 CC KOUDEKERKE
Telefoon 0118 552606 (Fax)

Secretaris:

Mr. Th.M. Handstede
President Wilsonweg 38
3069 AP ROTTERDAM
Telefoon 010 4207621 (Fax)

BESTUURSLEDEN

J. Aldershof
Klaverruiter 28
3224 BJ HELLEVOETSLUIS
Telefoon 0181 318000

R.M. Eichelsheim
Strausslaan 32
2992 PD BARENDRECHT
Telefoon 0180 690254

G.Y.M. van Rooij
Stevinstraat 25
4515 GB YZENDIJKKE
Telefoon 0117 301008

L.Kazemier
Wierdeweg 16
9931 TD DELFZIJL
Telefoon 0596 631163

E.M. Visser
Duitslandlaan 94
1965 BH HEEMSKERK
Telefoon 0251 233881

*Alle bestuursleden zijn benoemd door
de Algemene Raad van de
Nederlandse Loodsencorporatie.*

V.l.n.r.: H. Reijnders mr. Th. M. Handstede, L. Kazemier, A.G. Nauta, R.M. Eichelsheim, G.IJ. M. van Rooij, E.M. Visser, J. Aldershof.

FINANCIEEL EN ADMINISTRATIEF BEHEER

ACCOUNTANT

Coopers & Lybrand N.V., Marten Meesweg 25, 3068 AV ROTTERDAM

WISKUNDIG ADVISEUR

Heijnis en Koelman B.V., Dalsteindreef 50-52, 1112 XC DIEMEN

ADMINISTRATEUR

Facilitair bedrijf Loodswezen B.V., Admiraliteitskade 40, 3063 ED ROTTERDAM

VERMOGENSBEHEERDERS

Rotrusco B.V., ROTTERDAM
ABN•AMRO N.V. AMSTERDAM

HERVERZEKERAAR

Zwitserleven, AMSTERDAM

VOORWOORD

6

ALGEMEEN

Ons fonds kan tevreden terugzien op 1996, zowel voor wat onze financiële positie betreft als ook ten aanzien van het beleggingsresultaat. Met een rendement van bijna 14% is het wederom een uitstekend beleggingsjaar geweest.

De samenwerking met de Stichting Pensioenfonds Loodswezen en de beide vermogensbeheerders is zonder meer goed te noemen.

In het afgelopen jaar is, in overleg met het Facilitair bedrijf Loodswezen BV en onze actuaris, een begin gemaakt met de overgang van het omslagstelsel naar het kapitaaldeckingsstelsel voor een deel van de FLP periode.

Voorts heeft ons pensioenfonds een deel van het positieve resultaat toegevoegd aan de "reserve koersverschillen", waardoor deze reserve op het door ons gewenste niveau is gekomen. Met deze reserve wordt getracht te voorkomen dat eventueel latere ongunstige beleggingsresultaten, tengevolge van een koersval, ons beleid van stabiele premies aan zou tasten.

Het restant van het resultaat vindt u in ons verslag terug onder de kop "algemene reserve".

VERMOGENSBEHEER

Naar aanleiding van de gedane Asset en Liability Management-studie werd besloten het aantal vermogensbeheerders uit te breiden. Na de gesprekken die gevoerd werden met de selectie-kandidaten en beoordeling van hun resultaten in de laatste vijf jaar, werd de ABN-AMRO Asset Management aangesteld als tweede vermogensbeheerder.

Deze investment-manager is op 1 juli 1996 begonnen met het beheer van f 140 mln. van het vermogen.

Het BPL heeft samen met het SPL ook een klein deel van het vermogen belegd in het Mean Reversion & Trending Fonds. Dit fonds is slechts beschikbaar voor institutionele beleggers waarbij systematisch en gedisciplineerd in aandelen belegd wordt op basis van twee terugkerende patronen, namelijk de lange termijn van mean reversion en de korte termijn van trending.

Het in het afgelopen jaar behaalde rendement in dit fonds bedroeg 48%.

SITUATIE 1997

Het bestuur heeft een besluit genomen over een structurele verhoging van het reglementaire nabestaandenpensioen met ingang van 1 januari 1998, mede in verband met het zogenaamde 'ANW-gat'. Dit besluit is tevens gebaseerd op de gerichte enquête die onder de deelnemers werd gehouden over diverse aspecten en wensen ten aanzien van toekomstige dekking van een ANW-gat en de hoogte van het huidige nabestaandenpensioen.

Het bestuur van het fonds had reeds in 1996 besloten om, vooruitlopend op een definitieve regeling, het risico van eventueel wegvallende AWW-uitkeringen, een kwalijk aspect ten aanzien van reeds ingegane pensioenen, tot 1 januari 1998 te dragen zonder dat daarbij door ons rekening wordt gehouden met het persoonlijk inkomen of vermogen.

VISIE 1997

De noodzaak tot een strak begrotingsbeleid van de overheid, teneinde tijdig te kunnen voldoen aan de toelatingscriteria van de EMU, kan remmend werken op de verwachte economische groei vooral in de tweede helft van 1997. Dit zou dan weer kunnen leiden tot neerwaartse bijstellingen van de winstverwachtingen van het bedrijfsleven met dienovereenkomstige gevolgen voor het rendement.

Wij bedanken al diegenen die hebben bijgedragen aan het goede functioneren van onze stichting en hen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit jaarverslag.

Koudekerke, 30 mei 1997

Namens het bestuur,

A.G. Nauta
voorzitter

INLEIDING

Inzake een besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is iedere registerloods verplicht deel te nemen aan de beroepspensioenregeling registerloods. Dit resulteert o.a. in de fiscale aftrekbaarheid van de betaalde pensioenpremies naast de normale privé-aftrekbaarheid van premies voor lijfrente en koopsompolis.

Het risico van ongeschiktheid tot het uitoefenen van het beroep van registerloods is onder de gestelde voorwaarden afgedekt in de pensioenregeling.

De Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is opgericht op 27 mei 1988 en is sedert 1 september 1988 verantwoordelijk voor de uitkeringen inzake de pensioenen.

Het aanvangsbestand bestond oorspronkelijk uit 760 deelnemers. Begin januari 1997 is het deelnemersbestand 854 personen, bestaande uit 596 registerloods, 252 FLP-ers en 6 arbeidsongeschikten. Tevens zijn de aspirant-registerloods via ons fonds verzekerd.

De pensioenrechten zijn gebaseerd op het aantal te behalen deelnemingsjaren en de op 1 januari 1996 vastgestelde pensioengrondslag (f 131.422). Het maximaal te behalen ouderdomspensioen is 45% ($30 \times 1\frac{1}{2}$) van de pensioengrondslag. Dit is exclusief de uitkeringen inzake volksverzekeringen AOW en AWW.

De **doorsneepremie** over 1996 bedroeg f 2.135 per maand, bestaande uit f 1.700 voor de algemene basis en f 435 voor het flexioendeel.

De uitkeringen van het Functioneel Leeftijdspensioen (FLP) volgen de index van de regelingslonen (zie bijlage 6).

De uitkeringen van reeds ingegane invaliditeits-, weduwen- en wezenpensioenen zijn m.i.v. 1 januari 1997 verhoogd met 3,9%, bestaande uit 1,9% op basis van de index plus een welvaartsverhoging van 2%. Ook de premievrije pensioenaanspraken zijn op dezelfde wijze verhoogd.

Het risico van het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid komt ten laste van de regionale maatschappen en is derhalve een onderdeel van het winstdelingsreglement in de desbetreffende maatschap.

Na dit jaar treedt de arbeidsongeschiktheidsregeling van het fonds in werking. De Algemene Arbeidsongeschiktheidswet AAW maakt daar onderdeel van uit.

De bestuursleden houden hun inzicht en kennis van pensioenzaken "up to date" door bijscholing, door voorlichting aan de hand van actuariële toekomstmodellen en door nadere oriëntatie over begrippen ten behoeve van aanpassing van de "asset-mix".

PREMIE EN PENSIOENGRONDSLAG PER 1 JANUARI 1997

De pensioenpremie is (reglement artikel 4, lid 3) aan de hand van de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud verhoogd tot f 2.175 per maand (f 1.740 + f 435 flexioenpremie)

De pensioengrondslag is verhoogd tot f 136.598.

De premies worden maandelijks door de beheerende vennoot van de maatschappen aan het fonds afgedragen.

De pensioengrondslag voor aspirant-loods is f 60.912 (f 4.700 p.mnd.) terwijl de voor hen afgedragen pensioenpremie f 500 per maand bedraagt.

VESTIGING IN HET BUITENLAND

Degenen die zich na hun FLP datum metterwoon in het buitenland vestigen zullen mogelijk, indien er een belastingverdrag met het betreffende land is, geen inkomensheffing (in plaats van vroegere loon c.q. inkomstenbelasting en volksverzekeringspremies) meer behoeven te betalen in Nederland.

Het raadplegen van een belastingdeskundige is in dit geval raadzaam.

Men valt dan in het belastingregime van het desbetreffende land. **)

**BEDRIJFSPENSIOENFONDS
KOOPVAARDIJ**

Omdat veel van onze deelnemers nog "slapende" rechten hebben bij bovengenoemd fonds zijn ter

informatie in de bijlagen enige gegevens uit de laatste jaarverslagen van bedoeld fonds overgenomen. (zie bijlage 2.)

Ontwikkelingen op pensioengebied**WET VEREVENING PENSIOENRECHTEN
BIJ SCHEIDING**

Op 1 mei 1995 is de "Wet verevening pensioenrechten bij scheiding" van kracht geworden. In het kort weergegeven ziet de nieuwe regeling er als volgt uit:

- Scheiding ná 1 mei 1995.

De ex-echtgeno(o)t(e) heeft nu recht op uitbetaling van een deel van het ouderdomspensioen van de deelnemer. Dit gedeelte is de helft van de tij-

**) Lijst van verdragslanden (Verdragen ter voorkoming van dubbele belasting naar het inkomen).

Australië	Hongarije	Marokko	Suriname
Bangladesh	Ierland	Mexico	Thailand
België	India	Nieuw-Zeeland	Tsjechoslowakije ⁴
Brazilië	Indonesië	Nigeria	Tunesië
Bulgarije	Israël	Noorwegen	Turkije
Canada	Italië	Oekraïne	Venezuela ¹
China	Japan	Oostenrijk	Verenigde Arabische Emiraten ⁵
Denemarken	Joegoeslavië ²	Pakistan	Verenigde Staten van Amerika
Duitsland	Korea	Polen	Vietnam
Filippijnen	Letland	Roemenië	Zambia
Finland	Luxemburg	Singapore	Zimbabwe
Frankrijk	Malawi	Sovjet Unie ³	Zuid-Afrika
Griekenland	Maleisië	Spanje	Zweden
Groot-Britannië	Malta	Sri Lanka	Zwitserland

¹⁾ nog niet in werking; ²⁾ i.v.m. VN maatregelen zijn de verplichtingen voor diverse republieken opgeschort; ³⁾ i.c. Baltische Republieken, de GOS-staten (m.u.v. Kazachstan) en Georgië.

⁴⁾ zowel Tsjechië als Slowakije; ⁵⁾ slechts inkomsten / winsten uit internationaal luchtvervoer.

- Voorts heeft Nederland een regeling met de Nederlandse Antillen en Aruba.
- Onderhandelingen etc. zijn gaande met Argentinië, Bahrein, Bolivia, Chili, Colombia, Costa Rica, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Estland, Ethiopië, Ghana, Guatemala, Hongkong en IJsland.

dens de huwelijkse periode opgebouwde pensioen-aanspraken van de deelnemer. De ex-echtgeno(o)t(e) krijgt nu een rechtstreekse vorde-ring op dit gedeelte jegens het Fonds. Zij (hij) moet wel, binnen twee jaar na scheiding, een speciaal for-mulier inleveren bij het Fonds. Dit formulier, ge-naamd "Mededeling van scheiding in verband met verdeling van ouderdomspensioen", is bij het post-kantoor verkrijgbaar.

- Scheiding vóór 27 november 1981.

Ingeval van scheiding vóór 27 november 1981 heeft de ex-echtgeno(o)t(e) ook een rechtstreekse aanspraak op ouderdomspensioen van de door de deelnemer opgebouwde pensioenaanspraak. Dit gedeelte is gelijk aan 25% van het ouderdomspen-sioen dat de deelnemer tijdens de huwelijkse perio-de heeft opgebouwd. Er moet dan wel aan bepaalde extra voorwaarden zijn voldaan.

- Voor scheiding tussen 27 november 1981 en 1 mei 1995 blijft het Boon / van Loon-arrest van toe-passing, waarin onder bepaalde voorwaarden aan-spraak kan worden gemaakt op pensioenverreke-ning.

De wet geldt ook indien vóór 1 mei 1995 huwe-lijkse voorwaarden zijn gemaakt. Wil men de wette-lijke pensioenverevening uitsluiten, dan dient dat na 1 mei 1995 (opnieuw) expliciet geregeld te wor-den.

De pensioenuitvoerder krijgt zo rechtstreeks te maken met meerdere personen die gezamenlijk in aanmerking komen voor uitbetaling van het ouder-domspensioen.

ALGEMENE NABESTAANDENWET (ANW)

De huidige, tot 1 juli 1996 geldende AWW geeft weduwen / weduwnaars recht op een volledig na-bestaandenpensioen wanneer ze 40 jaar of ouder zijn, wanneer ze arbeidsongeschikt zijn of wanneer ze een ongehuwd kind te verzorgen hebben.

Mensen onder de 40 jaar, die niet aan deze crite-ria voldoen, krijgen slechts tijdelijk een tegemoet-koming.

De AWW geldt slechts voor echtparen. Een we-duwe of weduwnaar die niet hertrouwt houdt tot het 65ste jaar de AWW. Het inkomen van de nabe-staanden speelt geen rol. Rijk of arm, met of zonder werk, iedereen hetzelfde.

Onder de nieuwe ANW hebben alleen mensen die vóór 1950 geboren zijn recht op een nabestaan-denuitkering. Hetzelfde geldt voor arbeidsonge-schikten en mensen die een kind jonger dan 18 jaar te verzorgen hebben. Het blijft echter nog maar de vraag of ze die nabestaandenuitkering wel krijgen. Er komt namelijk een inkomenstoets.

Heeft deze nabestaande inkomen uit dienstbe-trekking, bedrijf of beroep dan wordt dit in minde-ring gebracht op de ANW-uitkering. Wel geldt hier-bij een vrijlating ter grootte van 50% van het bruto minimum loon vermeerderd met 1/3 deel van het meerdere inkomen boven dit minimum loon. Inko-men in verband met arbeid wordt voor "nieuwe ge-vallen" geheel in mindering gebracht op de ANW. Dit is het geval met: de AAW / WAO, de WW en de VUT.

Vermogen en inkomsten uit vermogen worden ongemoeid gelaten, evenals nabestaandenpen-sioen. Voorts wordt het zo dat weduwen en we-duwnaars die opnieuw met iemand gaan samen-wonen, het recht op uitkering verliezen.

Op te merken valt dat er voor bestaande AWW-gerechtigden tot 1998 een overgangsregeling geldt.

FLEXIBELE PENSIOENSPAARREGELING/FLEXIOEN

De pensioenregeling is met ingang van 1 juli 1993 in deze aangepast. De premie werd verhoogd ten behoeve van het onderdeel dat een flexibele pensioenspaarregeling behelst, ter aanvulling van het reglementaire basispensioen.

De individueel gekozen **asset-mix** kan **jaarlijks (vóór 1 oktober)** worden gewijzigd. De wijziging gaat dan in op 1 januari daaraanvolgend (zie tevens de informatie in bijlage 4 inzake asset-mix / risicorendementsprofielen).

Door deze "**flexioen**" aanpak is nu de mogelijkheid ontstaan om :

- een tekort aan deelnemersjaren te compenseren;
- het ouderdomspensioen te verhogen;
- het functioneel leeftijdspensioen te verhogen;
- tijdelijk een hoger pensioen te nemen i.v.m. privé-omstandigheden;
- het weduwenpensioen aan te passen.

PRÉ-PENSIOENREGELING

Het functioneel leeftijdspensioen wordt gefinancierd op basis van het omslagstelsel. Dit is een vergelijkbaar systeem als het problemengevende AOW-systeem. Onder de naam pré-pensioenregeling is een begin gemaakt, door middel van een (eerste) kapitaalstorting van f 12.246.594, om een deel van de FLP-verplichting van het Loodswezen - gebaseerd op de Loodsenwet - onder het kapitaaldekkingstelsel van ons fonds te brengen.

REPARATIE WAO-HIAAT ADSPIRANT REGISTERLOODSEN

Ten behoeve van de aspirant-registerloodsen wordt in een brochure uiteengezet hoe de "reparatie" van het ontstane WAO hiaat, als gevolg van een wetswijziging, door ons pensioenfonds is geschied. Uiteraard gebeurde dit door middel van een wijziging in hun pensioenreglement.

INDEXERING

Voor de indexering van pensioenen en / of de vaststelling van de premies speelde de prijsindex veelal een grote rol en met name de "geschoonde" prijsindex.

Dit prijsindexcijfer wordt sinds maart 1994 niet meer door het CBS berekend.

Na een notitie van de actuaris over deze materie is voor ons beleid dit indexcijfer vervangen door de consumentenprijsindex voor werknemersgezinnen met een hoger inkomen. Omdat volgens het CBS de **afgeleide index** in de geest is van het SER-advies van 1972, hebben wij deze genomen.

Dat betekent namelijk exclusief het effect van veranderingen in de tarieven van de kostprijsverhogende (zgn. indirecte) belastingen en de consumptiegebonden belastingen.

ACTUARIELE PRINCIPES PENSIOENFONDSEN

De Verzekeringskamer heeft recent de actuariële principes, die de actuaris ingaande het boekjaar 1997 moet betrekken bij zijn beoordeling van de financiële opzet en positie van een fonds, in een nota vastgelegd.

Algemeen dient beoordeling plaats te vinden vanuit twee met elkaar verbonden invalshoeken:

- toetsing van de financiële opzet van de pensioenregeling en de toekomstige financiering daarvan, uitgaande van de continuïteit van de regeling;
- toetsing van de toereikendheid van de middelen van het fonds ter dekking van de over het verleden reglementair verkregen aanspraken.

De Verzekeringskamer acht het wenselijk dat voor iedere individuele pensioenverplichting een voorziening wordt gevormd op basis van methoden en grondslagen die voldoende veilig zijn vastgesteld.

EUROPESE MONETAIRE UNIE

Het ligt in de lijn der verwachting dat Nederland op 1 januari 1999 toetreedt tot de Europese Monetaire Unie (EMU). Dit houdt in dat volgens de huidige schema's de gulden uiterlijk vanaf

1 januari 2002 definitief vervangen wordt door de euro.

Het moge duidelijk zijn dat de pensioenaanspraken en uitkeringen, op hetzelfde moment als de salarissen, omgezet worden van guldens in euro's.

De administratieve verwerking hiervan moet tijdig worden voorbereid en het Loodswezen zal voordien reeds met het fonds in euro's dienen af te rekenen.

Dit geldt natuurlijk ook voor de omzetting van de beleggingsportefeuille en de verslaglegging.

De Vereniging van Bedrijfspensioenfondsen (VB) en de Stichting voor ondernemingspensioenfondsen (Opf) hebben in dit kader een breed opgezette projectgroep euro opgericht.

De projectgroep heeft inmiddels een eerste inventarisatie gemaakt van de te verwachten knelpunten.

Naar aanleiding hiervan is een viertal werkgroepen opgericht (Pensioenen, Uitkeringen, Processen en Voorlichting).

Voor het vinden van oplossingen is men echter mede afhankelijk van overheidsmaatregelen.

De projectgroep heeft er inmiddels bij de overheid op aangedrongen vooral tijdig met deze maatregelen naar buiten te komen.

Voor pensioenfondsen betekent een en ander dat zij in de beleggings sfeer bij aankopen van nieuwe staatsobligaties al vanaf 1999 te maken krijgen met de euro.

In de sfeer van betalingen zal alles nog in guldens blijven geschieden zolang de particuliere markt dat ook nog doet. Dit zal het geval zijn tot het moment waarop de euro-bankbiljetten en -muntstukken in omloop komen. Dat zal wellicht reeds eerder dan 1 januari 2002 gebeuren.

VERKLARING VAN GEEN BEZWAAR

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 23 januari 1997 de verklaring van geen bezwaar ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wet betreffende verplichte deelneming beroeps-pensioenregeling verleend ten aanzien van de per 1 juli 1993 doorgevoerde wijzigingen in ons pensioenreglement.

MUTATIES BESTUURSSAMENSTELLING

Eind 1996 is het bestuurslid T. van der Lei (SM) opgevolgd door G.Y.M. van Rooij (SM).

BESTUURSBELEID

13

Het bestuur komt met een frequentie van ten minste eenmaal per kwartaal bijeen om de lopende zaken en het gevoerde beleggingsbeleid aan de hand van maandoverzichten en kwartaalrapportages te bespreken.

Het dagelijks bestuur komt twee maal per maand bijeen voor overleg met de actuaris, de vermogensbeheerders dan wel de administrateurs.

Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de geïndexeerde verplichtingen van het fonds ten opzichte van de deelnemers. Hierbij is het tevens onze intentie de welvaartsontwikkeling zoveel mogelijk te volgen.

Alle aangekochte waardepapieren werden tot 1 juli 1996 in beheer gehouden door de Rabobank. Vanaf deze datum is het beheer van een deel van de portefeuille overgedragen aan de ABN-AMRO bank.

Het vermogen van het fonds wordt beheerd in twee portefeuilles waarvan één portefeuille samen met de Stichting Pensioenfonds Loodswezen/SPL (van het Facilitair bedrijf Loodswezen BV), de Stichting Algemeen Beroepsfonds Registerloodsen (Staber) en de Stichting Opleiding en Deskundighedsbevordering Registerloodsen (Stodel) beheerd door Rotrusco B.V. te Rotterdam en één portefeuille samen met de Stichting SPL, beheerd door ABN-AMRO.

Het resultaat van deze vermogens wordt gescheiden geadministreerd.

Aan beide vermogensbeheerders is dezelfde opdracht gegeven.

Voor de risicodekking is vanaf 1 januari 1994 voor een 5-jaars periode overgegaan tot een 'stop-loss' risicodekking, waarbij de schade eerst zal worden geclaimd indien deze de ruim genomen totale 5-jarenpremie zal overschrijden.

In 1995 is een Asset & Liability Management (ALM)-studie gedaan om het beleid te formuleren dat ten grondslag dient te liggen aan de beleggingsakties in bijvoorbeeld de komende tien jaar.

Bij deze studie werd uitgegaan van de pensioenregeling, het deelnemersbestand, de toekomstige ontwikkelingen van het aktievenbestand, de financieringsafspraken, het indexatiebeleid, mogelijke beleggingsrendementen en inflatiecijfers.

Deze meest aannemelijke toekomstprojecties resulteerden in een optimale strategische beleggingsmix met een tactische beleidsruimte, die ook de basis vormde voor de beleggingsopdracht aan de tweede vermogensbeheerder.

Een en ander houdt verband met het “voorzichtigheidsbeginsel” in ons pensioenland.

Centrale begrippen in de derde Europese richtlijn zijn **prospectief** en **prudent**.

Prospectief omdat alle toekomstige baten en lasten vooraf moeten worden geprognostiseerd en prudent omdat de prognoses gebaseerd moeten zijn op de nu al te verwachten werkelijkheid, met inbegrip van een zekere veiligheidsmarge.

Anticiperend op de nieuwe sterftetabellen en de introductie van de keuzemogelijkheid met betrekking tot het nabestaandenpensioen heeft het bestuur besloten in dit boekjaar hiervoor voorzieningen te treffen tot een bedrag van f 9,4 mln.

HET GEVOERDE BELEGINGSBELEID IN 1996

ROBECO INSTITUTIONAL ASSET MANAGEMENT

BELEGGINGEN

De Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL) en de Stichting Pensioenfonds Loodswezen hebben het beheer van hun wederzijdse pensioenvermogens overgedragen aan Robeco Institutional Asset Management in Rotterdam (RIAM). RIAM beheert (namens Rotrusco) binnen de Robeco Groep vermogens voor institutionele beleggers in Nederland en daarbuiten. Sinds 1 juli 1996 wordt ook een deel van het vermogen beheerd door ABN AMRO Asset Management.

Voor het BPL en SPL wordt belegd in Nederlandse vastrentende waarden, internationale aandelen en aandelen van beursgenoteerde onroerend-goedfondsen. Daarnaast is tot 1 juli 1996 belegd in aandelen Rorento (internationale gespreide obligatiebeleggingen) en aandelen Robeco (internationaal gespreide aandelenbeleggingen).

ONTWIKKELINGEN IN 1996

Het jaar 1996 was een jaar van gematigde groei en lage inflatie. In de meeste grote economieën kwam het groeitempo niet boven 2,5% uit. Prijsstijgingen bleven ook in 1996 weer beperkt. In een aantal landen kon het inflatiepercentage zelfs verder dalen.

Opmerkelijk was de vrij krachtige ontwikkeling van de Amerikaanse economie gedurende de eerste helft van het jaar. Na juni zwakte het groeitempo echter weer af, als gevolg van een afnemende groei van de binnenlandse bestedingen en lagere exportgroei. De opleving van de Amerikaanse economie

werkte door in Europa, waar het sentiment in de loop van het voorjaar begon te verbeteren. De Japanse economie kon zich verder herstellen van de lange recessie, waarin dit land begin jaren negentig was terechtgekomen. In Zuidoost-Azië viel de economische ontwikkeling tegen. De groeivoeten zijn er met 5 tot 9% veel hoger dan in de Verenigde Staten, Europa en Japan, maar ze waren in 1996 wel lager dan verwacht. Vooral de exportgroei viel tegen.

Al met al was van een synchroon wereldwijd economisch herstel in 1996 nog geen sprake. De wereldeconomie lijkt zich nog steeds in een tussenfase te bevinden, vergelijkbaar met die welke zich midden jaren tachtig voordeed. In het vorig jaarverslag werd in dit verband de term 'soft landing' gebruikt. Na de acceleratie van de wereldeconomie in 1994 was een soft landing in 1995 zeer welkom. Inmiddels heeft die soft landing plaatsgehad. Maar nu geldt dat de groei in de meeste landen te laag is om de werkloosheid omlaag te brengen. Bij een bescheiden loonontwikkeling groeien de consumptieve bestedingen in de meeste landen daarom slechts heel beperkt.

De koersstijgingen op de financiële markten in 1996 overtroffen de verwachtingen. Gangmaker was de Amerikaanse aandelenmarkt. Deze begon het jaar met een forse stijging, waarna in het voorjaar een consolidatie en in juli zelfs een korte, scherpe correctie volgde. Na deze correctie echter zetten de koersen op Wall Street hun opmars voort, gesteund door de rentedaling welke volgde op de afzwakking van de economische groei in de VS. De Dow Jones Industrials-index, die in november 1995 de 5.000-puntengrens was gepasseerd, nam de barrière van 6.000 punten in oktober 1996 en stoomde vervolgens door naar 6.500.

In het spoor van Wall Street wist een aantal Euro-

pese beurzen (Nederland, Zweden, Spanje) even grote, tot zelfs grotere koersstijgingen te realiseren. De Londense beurs daarentegen bleef achter, onder invloed van een aantrekkende economie en een appreciërend pond sterling. In Zuidoost-Azië was Hongkong onbetwist koploper. Singapore viel sterk tegen. De grootste teleurstelling kwam uit Japan, waar de Nikkei ondanks beter economisch en bedrijfsnieuws het jaar lager afsloot dan waar het begonnen was.

De MSCI Wereldindex gaf een totaal beleggingsresultaat van 23,9%. Na de 11,8% van het jaar daarvoor werd 1995-96 aldus de beste tweejaarsperiode sinds 1988-89.

Ook op de obligatiemarkten werd de hoofdbeweging bepaald door de Amerikaanse markt. In het eerste kwartaal liep de lange rente op, toen het groeitempo van de economie daar versnelde. Deze beweging leidde ook in Europa tot enige rentestijging. Met het afzwakken van de groei na de zomer daalden ook de obligatierentes weer, en ook deze beweging vertaalde zich in lagere rentes in Europa. In Europa werden de beste resultaten behaald met beleggingen in de zogenaamde perifere markten: Italië, Spanje en Zweden. In de aanloop naar de ene Europese munt convergeerden de rentestanden in deze landen naar het Europees gemiddelde.

De dollar en de dollar-gerelateerde valuta's, waaronder het Britse pond, apprecieerden in 1996 ten opzichte van D-mark, gulden en yen. Voor wat betreft de dollar werd daarmee een koersherstel, dat in april 1995 begonnen was, voortgezet. Opvallend was vooral de appreciatie van het pond. Tegen de gulden steeg de Britse munt met 18,7% in waarde. De Amerikaanse dollar ging van f 1,60 naar f 1,74, terwijl de yen met bijna 4% in waarde daalde.

BELEGINGSRESULTATEN EN GEVOERDE BELEGINGSBELEID 1996

Op de beleggingen van BPL en SPL werd in 1996 een resultaat behaald van 14,1%. Gedurende het grootste deel van het jaar werd een meer dan gemiddelde weging in aandelen aangehouden. Daardoor kon goed worden geprofiteerd van de forse koersstijgingen die zich in 1996 op de internationale aandelenbeurzen voordeden.

De aandelenbeleggingen van BPL en SPL stegen over het afgelopen jaar met 30,6% in waarde. Echter, ook met de obligatiebeleggingen en onroerend-goed werden in 1996 fraaie resultaten gehaald. Op obligaties bedroeg het beleggingsresultaat in 1996 8,1%. In de tweede helft van het jaar werd de rentegevoeligheid van de obligatieportefeuille opgevoerd zodat goed van de toen optredende rentedaling kon worden geprofiteerd. Rodamco, het onroerend-goed fonds van de Robeco Groep, waarin de onroerend-goed beleggingen van BPL en SPL in 1996 waren geconcentreerd behaalde in 1996 een beleggingsresultaat van 19,1%.

In de volgende tabel treft u de **verdeling van de beleggingen**, gewaardeerd tegen marktwaarde zoals die per eind 1996 bestond alsmede **resultaten die in 1996** en eerdere jaren werden behaald:

	weging	resultaten				
		1996	1995	1994	1993	1992
Aandelen	41%	30,6%	3,2%	-6,6%	30,1%	9,6%
Obligaties						
Nederland	49%	8,1%	19,2%	-4,2%	17,1%	16,7%
Onroerend-goed	7%	19,1%	-1,2%	-20,2%	44,8%	-10,8%
Kas	3%	3,7%	4,9%	5,2%	6,6%	7,8%
Totaal	100%	14,1%	14,4%	-7,0%	20,7%	13,9%

HET GEVOERDE BELEGGINGSBELEID IN 1996

VOORUITZICHTEN EN BELEGGINGSBE- LEID 1997

Het huidige beeld van de wereldeconomie is vrij gemengd. In de Verenigde Staten is de groei sterk, terwijl ook in Europa het economisch klimaat juist wat lijkt te verbeteren. In Japan daarentegen zal de groei naar verwachting weer gaan afzwakken. De inflatie in de wereld blijft gematigd.

Ten aanzien van de te behalen beleggingsresultaten verwachten wij dat 1997 duidelijk zal achterblijven bij 1996, zeker voor wat betreft de aandelen-

markten. Obligatiemarkten zouden over heel 1997 gemeten goede resultaten kunnen geven omdat de structurele inflatievooruitzichten gunstig zijn en de reële rentes nog steeds aan de hoge kant zijn. Echter, tussentijdse perioden van rentestijging zijn zeker niet uitgesloten. Voor aandelenmarkten geldt dat de inmiddels hoge waarderingen goedgemaakt zullen moeten worden door verdere winststijgingen. Hiervoor is een betere afzetontwikkeling nodig dan thans voorzien wordt. Begin 1997 is daarom een begin gemaakt met het terugbrengen van het aandelenbelang in portefeuille.

17

**ABN AMRO ASSET
MANAGEMENT**

BELEGGINGSBELEID 1996

Per 1 juli 1996 werd f 140 mln. van het vermogen van de Stichting Beroepspensioenfondsen Loodsen en de Stichting Pensioenfondsen Loodswezen in beheer gegeven aan ABN AMRO Asset Management.

Dit bedrag werd in de vorm van obligaties en liquiditeiten overgeboekt naar deze beheerder. Direct werd een aanzienlijk deel van dit vermogen belegd in aandelen, waarbij het percentage aandelen in snel tempo werd uitgebreid tot 42% van de portefeuille.

Hiermee bracht de beheerder zijn positieve visie op aandelen in praktijk. Na een zwakke maand juli, waarin de aandelenkoersen een daling van 5% lieten zien, kon in de daaropvolgende maanden geprofiteerd worden van de zeer gunstige ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Eind 1996 was het percentage, grotendeels als gevolg van de snelle koersstijging op de aandelenmarkten, opgelopen tot 45%. In onroerend goed werd een belang opgebouwd van 6%, wat een licht overwogen positie is. Eind 1996 was de resterende 49% van deze portefeuille in obligaties belegd.

BELEGGINGSRESULTATEN 1996

Het beheerde vermogen is in de tweede helft van 1996 aangegroeid van f 140 mln. tot f 158,7 mln., hetgeen neerkomt op een rendement van 9%. In de berekening van dit rendement is rekening gehouden met de toevoegingen aan de portefeuille in die periode ter grootte van ruim f 5,9 mln.

De portefeuille heeft in het tweede halfjaar van 1996 kunnen profiteren van gunstige ontwikkelin-

gen op zowel de obligatie- als de aandelenmarkten. Dankzij enige rentedaling kon op de obligatieportefeuille een rendement worden behaald van 6%. Een voortdurende voorspoedige ontwikkeling op de meeste internationale aandelenmarkten resulteerde in een aandelenrendement van 11%. Tenslotte lieten ook de onroerend goedmarkten een herstel zien, na de teleurstellende ontwikkeling in 1995.

In de tweede helft van 1996 was het rendement op onroerend goed in portefeuille 15%.

**VOORUITZICHTEN EN BELEGGINGSBE-
LEID 1997**

Er was in het afgelopen jaar opnieuw sprake van een wereldwijd gezien gematigde economische groei, terwijl de inflatie op een relatief laag niveau bleef. Het vasthouden aan deze verwachtingen voor 1997 wordt gewettigd door de structurele ontwikkelingen in de wereldeconomie. Ook de meest recente conjunctuurindicatoren wijzen op een voortzetting van dit gematigde non-inflatoire groeiscenario, waarbij de economische groei in Europa en in Japan wellicht wat sterker zal zijn dan in 1996, terwijl voor de Verenigde Staten juist wordt gerekend op enige afzwakking van het economisch groeitempo. Tegelijkertijd is er in dit scenario opnieuw sprake van een beperkt blijvende inflatie, hetgeen betekent dat een sterke opwaartse druk op de kapitaalmarktrente in de diverse regio's uitblijft. De combinatie van deze factoren leidt, zeker in het licht van de verwachte groei van de bedrijfswinsten, tot relatief gunstige vooruitzichten van zakelijke waarden ten opzichte van obligaties en liquide middelen. De steile yieldcurve, met name in Europa, gecombineerd met het ontbreken van substantiële opwaartse druk op de kapitaalmarktrente, maken obligaties op hun beurt weer aantrekkelijker

dan liquiditeiten. Samengevat betekent dit dat het asset-allocatiebeleid in hoofdlijnen vooralsnog ongewijzigd blijft. Wel dient bedacht te worden dat het boven beschreven voor aandelenbeleggingen zeer aantrekkelijke hoofdscenario niet ongevoelig is voor groeiversnellingen, met kans op rentestijgingen, of groeivertragingen, met minder goede vooruitzichten voor de ondernemingswinsten. Derhalve zullen macro-economische signalen keer op keer geanalyseerd moeten worden teneinde tijdig een waarschuwing te krijgen voor een eventuele groeiversnelling of -vertraging.

De positieve vooruitzichten voor aandelenbeleggingen worden ondersteund door het snelle koersherstel na de julicorrectie, dat overigens mede werd gevoed door een rentedaling.

Hieruit blijkt dat het marktsentiment voor aandelen nog altijd positief is. De waarderingsmaatstaven voor aandelen zijn inmiddels weliswaar aan de hoge kant, maar dit wordt deels gewettigd door de ingrijpende structurele veranderingen in de wereld-economie en in het mondiale bedrijfsleven. Met name het structureel lagere rente- en inflatieniveau en de tendens naar internationale, competitieve marktstructuren hebben hierbij een ingrijpende invloed.

Bovendien tonen pensioenfondsen in een groot aantal landen nog altijd een toenemende belangstelling voor zakelijke waarden in hun beleggingsportefeuille, mede tegen de achtergrond van de toenemende vergrijzingsproblematiek.

De situatie op de onroerend goedmarkten heeft zich in het algemeen verder verbeterd. De wereldwijd gematigde economische ontwikkeling met een gemiddeld dalende lange rente is de belangrijkste oorzaak van deze gunstige ontwikkeling. Men

dient zich natuurlijk wel rekenschap te geven van het feit dat er tussen de diverse geografische markten en sectoren behoorlijke verschillen bestaan.

Gegeven de huidige relatief lage renteniveaus en de geringe kans op een verdere versoepeling van het monetaire beleid enerzijds en de mondiale conjuncturele vooruitzichten anderzijds is de kans op een verdere rentedaling op de kapitaalmarkten in het algemeen niet erg groot. Dit betekent dat het verwachte rendement op de obligatieportefeuille dicht in de buurt van de huidige marktrente ligt.

Derhalve handhaven wij de onderweging van deze categorie in de beleggingsportefeuille. Het percentage liquiditeiten in de portefeuille zal vooralsnog zo laag mogelijk worden gehouden.

ACTUARIEEL VERSLAG 31 DECEMBER 1996

20

Per 31 december 1996 dient ter dekking van de aangegane verplichtingen een totale Voorziening Pensioenverplichtingen gepassiveerd te worden van (afgerond) f 281.060.000.

Deze voorziening is als volgt te specificeren:

- voorziening herverzekering	f	0
- voorziening eigen rekening	f	281.060.000
Totale voorziening	f	281.060.000

De voorziening per 31 december 1996 is bepaald volgens de evenredig-deel-methode.

De belangrijkste grondslagen en methoden van de berekeningen luiden als volgt:

GRONDSLAGEN

Sterfte

De sterftetekansen worden ontleend aan de sterftetafels G.B.M. en G.B.V., waarnemingsperiode 1980-1985, waarbij de in de A.G.-tafels 1980-1985 vermelde afronding wordt gevolgd.

Er wordt in alle gevallen een leeftijdscorrectie toegepast van 1 jaar.

Rente

De rekenrentevoet bedraagt 4% per jaar.

Gehuwdheidsfrequentie

Bij de berekeningen met betrekking tot weduwen-, weduwnaars- en partnerpensioen wordt aangenomen dat gedurende de periode tot 65 jaar steeds 95% van de (gewezen) deelnemers een partner heeft. Vanaf de 65-jarige leeftijd wordt de wer-

kelijke situatie in aanmerking genomen. Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op drie jaar gesteld.

METHODEN VAN:

Berekening Voorziening Pensioenverplichtingen

De netto Voorziening Pensioenverplichtingen is bepaald als de contante waarde van het op basis van evenredigheid aan de achterliggende deelnemersjaren toe te rekenen gedeelte van de te verwachten pensioenuitkeringen.

Hierbij wordt verondersteld dat deze uitkeringen continue zullen geschieden.

De netto Voorziening Pensioenverplichtingen wordt verhoogd met een excasso-opslag van $1/2\%$.

Voor het niet ingegane wezenpensioen wordt geen voorziening vastgesteld. Dit pensioen wordt op stop-loss basis herverzekerd.

Het functioneel leeftijdspensioen wordt in verband met het bepaalde in het Financieel Besluit loodsens d.d. 18 augustus 1988 op omslagbasis gefinancierd.

Risicoherverzekering

Het pensioenfonds heeft het overlijdensrisico en het beroepsongeschiktheidsrisico in herverzekering gegeven bij Zwitserleven te Amsterdam door middel van een stop-loss dekking.

Diemen, 10 April 1997

HEIJNIS EN KOELMAN BV

(H.C. Reijnders)

ACCOUNTANTSVERKLARING

21

OPDRACHT

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 1996 van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam gecontroleerd.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

WERKZAAMHEDEN

Onze controle is verricht overeenkomstig algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur van de stichting daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

OORDEEL

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 1996 en van het resultaat over 1996 in overeenstemming met algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Rotterdam, 24 Mei 1997

COOPERS & LYBRAND N.V.

JAARREKENING 1996

Balans per 31 december 1996

22

	31 december 1996		31 december 1995	
ACTIVA	f	f	f	f
VASTE ACTIVA				
Financiële vaste activa				
aandeel in twee beleggings-rekeningen	339.392.652		282.207.228	
beleggingen flexioen	11.194.725		7.191.542	
Leningen aan loodsen	<u>7.390.000</u>		<u>7.380.000</u>	
		357.977.377		296.778.770
Herverzekerde pensioenverplichtingen		0		672.000
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Rek.crt Zwitserleven	81.219		574.022	
diverse vorderingen en overlopende activa	<u>12.125.430</u>		<u>25.033</u>	
		12.206.649		599.055
liquide middelen		<u>1.571.481</u>		<u>1.890.527</u>
Totaal activa		<u>371.755.507</u>		<u>299.940.352</u>
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
algemene reserve		22.550.096		11.855.815
reserve koersverschillen		<u>33.939.265</u>		<u>28.220.723</u>
		56.489.361		40.076.538
VOORZIENING PENSIOEN-VERPLICHTINGEN				
- Eigen rekening	281.060.000		251.232.000	
- Premiereserve flexioen	11.194.725		7.191.542	
- Herverzekering	0		672.000	
- Pré-pensioen(FLP)	12.246.594		0	
- Overgang recente sterftetafels	5.100.000		0	
- Verhoging gehuwdheidsfrekwentie	<u>4.300.000</u>		<u>0</u>	
		313.901.319		259.095.542
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Loonbelasting en premies sociale verzek.	691.840		668.856	
Overlopende passiva	<u>672.987</u>		<u>99.416</u>	
		<u>1.364.827</u>		<u>768.272</u>
Totaal passiva		<u>371.755.507</u>		<u>299.940.352</u>

JAARREKENING 1996

Rekening van baten en lasten over 1996

23

	1996	1995
B A T E N		
	<i>f</i>	<i>f</i>
Periodieke premies	14.724.731	14.662.320
Inkomsten ten behoeve van FLP	23.723.636	21.144.229
Pré-pensioenregeling (FLBV)	12.246.594	0
Flexioenpremies (incl. rendement)	4.003.183	3.305.285
Flexioenoverdrachten	2.634	5.947
Waardeoverdrachten pensioenrechten	24.022	-
Resultaat beleggingsrekening(en)	40.139.178	34.564.313
Uitkeringen herverzekering	-	583.193
Interest	188.256	101.675
Rente leningen loodsen	419.602	515.249
AAW uitkeringen	153.137	80.107
Overdracht schadereserve Zwitserleven	556.960	-
Winsttaandeel Zwitserleven	893.021	60.272
	<u>97.074.954</u>	<u>75.022.590</u>
L A S T E N		
Toevoeging aan voorzieningpensioenverplichtingen	29.156.000	25.190.000
Toevoeging pré-pensioenregeling (FLP)	12.246.594	0
Toevoeging aan voorziening flexioenverplichtingen	4.003.183	3.305.285
Voorziening overgang recente sterftetafels	5.100.000	0
Voorziening verhoging gehuwdheidsfrekwentie	4.300.000	0
Overlijdensuitkeringen	87.616	-
Premies herverzekering	101.181	101.467
Pensioenuitkeringen FLP	23.723.636	21.144.229
Overige pensioenuitkeringen	1.028.123	788.734
Uitvoeringskosten secretariaat	42.813	23.113
Overige kosten	193.609	175.496
Financiële (bank)lasten	7.376	0
Afname herverzekerde pensioenverplichtingen	672.000	434.000
	<u>80.662.131</u>	<u>51.162.324</u>
Resultaat boekjaar	16.412.823	23.860.266
(Reserve koersverschillen)	5.718.542	16.446.035
(Algemene reserve)	10.694.281	7.414.231

JAARREKENING 1996

Toelichting op de balans en de rekening van baten en lasten 1996

24

ALGEMEEN

De Stichting is opgericht op 27 mei 1988. Het doel van de Stichting is het treffen van pensioenregelingen ten behoeve van registerloodsen en adspirant-registerloodsen als bedoeld in artikel 19 van de Loodsenwet. De pensioenverplichting jegens de deelnemers van de pensioenregeling wordt door de Stichting in eigen beheer gehouden. Door de Stichting is het risico van overlijden en het beroepsongeschiktheidsrisico op stop-loss basis in herverzekering gegeven bij Zwitserleven te Amsterdam.

Krachtens het Financieel Besluit loodsen kunnen de functioneel leeftijdspensioenuitkeringen ingehouden worden op de loodsgelden.

HERVERZEKERING

Vanaf 1 januari 1994 heeft het fonds het contract met de herverzekeraar gecontinueerd op basis van "stop-loss" dekking. Bij deze dekking komt het er op neer dat jaarlijks de risicopremie wordt berekend op basis van volledige herverzekering.

Wanneer in de 5-jarige contractperiode het totaal bedrag aan schade meer bedraagt dan 115% van de bovenbedoelde totale risicopremies, wordt het meerdere door Zwitserleven aan het fonds uitgekeerd.

AANDEEL IN DEPOTREKENINGEN RABO EN ABN AMRO

De RABO-rekening behelst het deel van het BPL in de gezamenlijke beleggingsrekeningen met de Stichting Pensioenfonds Loodswezen / SPL, de Stodel en de Staber en de ABN-AMRO rekening die met het SPL.

Het aandeel, dat de fondsen hebben in deze depots, is gebaseerd op de waarde van ieders inbreng op de laatste werkdag van iedere maand ten opzichte van de totale inbreng. Op basis van deze verhouding worden ook de in een maand gerealiseerde resultaten op de depots verdeeld.

Aandelen, obligaties en leningen op schuldbe-
kenten is worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum. De overige beleggingen, zoals depots en vorderingen, worden gewaardeerd op nominale waarde.

Ultimo 1996 was de samenstelling van de ongesplitste beleggingsrekening bij de RABO-bank als volgt:

	f	31-12-96	
aandelen	120.807.001	40,6%	
aandelen in onroerend goedfondsen	19.803.500	6,7%	
obligaties NL	139.468.893	46,9%	
liquide middelen en overige vorderingen/schulden	17.281.864	5,8%	
	297.361.258	100 %	

Het verloop van het depot bij de RABO-bank is als volgt:

Stand per 1 januari 1996	f	383.510.537
AF: onttrekking BPL	-/-	113.500.000
onttrekking SPL	-/-	12.710.000
onttrekking STODEL	-/-	2.175.000
BIJ: storting STABER		250.000
resultaat beleggingen		41.985.721
Stand per 31 december 1996		297.361.258

JAARREKENING 1996

Toelichting op de balans en de rekening van Loodsen en Loodsen

Het aandeel van het Beroepspensioenfonds Loodsen hierin bedraagt per 31 december 1996 in totaal f 197.773.407 (oftewel 66,5094%)

Ultimo 1996 was de samenstelling van de ongesplitste beleggingsrekening bij de ABN-AMRO-bank als volgt:

	f	
Aandelen	71.345.308	45,0%
Aandelen in onroerend goed fondsen	9.085.939	5,7%
Obligaties NL	77.767.138	49,0%
Liquide middelen en overige vorderingen/schulden	465.884	0,3%
Stand per 31 december 1996	158.664.269	100%

Het verloop van dit depot bij de ABN-AMRO bank is als volgt:

	f
Storting BPL	130.271.363
Storting SPL	15.666.811
Resultaat beleggingen	12.726.095
Stand per 31 december 1996	158.664.269

Het aandeel van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen hierin bedraagt per 31 december 1996 f 141.619.246 (i.c. 89,2572%). Voor een gedetailleerde specificatie van de depots wordt verwezen naar bladzijde 31 e.v. van dit rapport.

BELEGGINGEN FLEXIOENVERMOGEN

De beleggingen -volgens de persoonlijke "asset-mix" - van het individuele deel van de pensioenopbouw worden op een aparte totaalrekening van het fonds bijgehouden. In 1996 zijn de totaalbedragen:

Registerloodsen	f
- Noord	517.103
- IJmond	1.301.981
- Rijnmond	5.172.934
- Scheldemonden	3.006.922
FLP-ers	1.195.785
Totaal Flexioenvermogen	11.194.725

Deze beleggingen worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum.

LENINGEN AAN LOODSEN

Dit betreft een aantal persoonlijke leningen die verstrekt zijn aan loodsen, die lid zijn van een van de vier maatschappen van registerloodsen.

De specificatie van deze post is als volgt:

		31-12-1996	31-12-1995
	f	f	f
Loodsen van:			
De loodsenassociatie			
Noord	14 (15)	350.000	360.000
De loodsenassociatie			
IJmond	28 (28)	685.000	685.000
De loodsenassociatie			
Rijnmond	145(142)	3.440.000	3.345.000
De loodsenassoc.			
Scheldemonden	120(123)	2.915.000	2.990.000
Totaal per 31 december			
1996(1995)	307(308)	7.390.000	7.380.000

De leningen hebben een looptijd tot 1 december 1997 en kunnen stilzwijgend voor 60 maanden worden verlengd. Indien de betreffende loods uit de associatie treedt is de lening direct opeisbaar.

De rente is gelijk aan het promes-disconto plus 2%-punt per 1 januari van elk jaar.

JAARREKENING 1996

Overzichtsrekening op de balans en de rekening van baten en lasten

26

DIVERSE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

De specificatie is als volgt:

	31-12-1996	31-12-1995
	f	f
Diverse vorderingen	12.120.167	10.889
interest	5.263	14.144
	<u>12.125.430</u>	<u>25.033</u>

TABEL EIGEN VERMOGEN

		algemene reserve	reserve koersver- schillen	totaal
		f	f	f
Stand 1 januari	1996	11.855.815	28.220.723	40.076.538
Resultaat	1996	10.694.281	5.718.542	16.412.823
Stand 31 december	1996	<u>22.550.096</u>	<u>33.939.265</u>	<u>56.489.361</u>

RESERVES

Reserve koersverschillen effecten

Deze term bedoelt een reserve te vormen ter dekking van het koersrisico op de in de depot-rekeningen aanwezige portefeuille.

De reserve is gevormd uit de resultaten. De omvang van de reserve wordt afgestemd op de risico's die verbonden zijn aan de samenstelling van de aanwezige beleggingsportefeuille. De maximaal te bereiken omvang is bepaald op 10% van de waarde van de aanwezige portefeuille. Er wordt (volgens een bestuursbesluit) een ondergrens voor deze voorziening aangehouden van 5%.

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Hierbij denken wij ook aan indexaties, extrapolatie van gebruikte sterftetafels, arbeidsongeschiktheidsrisico's en begeleiding / vergemakkelijking van gedeeltelijke kapitaaldekking van de FLP-periode.

VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN (PREMIERESERVE)

Deze post geeft de contante waarde weer van de pensioenverplichtingen van het fonds, betrekking hebbende op de verstreken deelnemerstijd per 31-12-1996 (inclusief de vóór 1 september 1988 in ambtelijke dienst opgebouwde deelnemerstijd). De netto Voorziening Pensioenverplichtingen is door de actuaris bepaald als de contante waarde van het op basis van evenredigheid aan de achterliggende deelnemersjaren toe te rekenen gedeelte van de te verwachten pensioenuitkeringen, verhoogd met 1/2% excasso-opslag.

Hierbij wordt verondersteld dat deze uitkeringen continue zullen geschieden.

Bij de berekeningen is uitgegaan van de sterftetansen volgens sterftetafels (waarnemingsperiode 1980-1985), terwijl de rekenrentevoet gesteld is op 4% per jaar.

In verband met het feit dat het fonds in 1997 zal overgaan tot het gebruik van de meest recente sterftetafels is een bedrag ten laste van het resultaat gebracht voor een voorziening in deze ter grootte van f 5,1 mln.

Ten behoeve van een eerste stap naar gedeeltelijke kapitaaldekking van het FLP is in 1996 een be-

drag van f 12.246.594 als verplichting opgevoerd voor de uitkering tussen 64 en 65 jaar. Dit bedrag is van het Facilitair Bedrijf Loodswezen ontvangen. Het restant van het functioneel leeftijdspensioen wordt zoals gebruikelijk op omslagbasis gefinancierd. Er is voor dit restant dus geen voorziening pensioenverplichtingen vastgesteld.

Het verloop van de totale voorziening is als volgt:

	stand 31-12-1995	mutatie 1996	stand 31-12-1996
	f	f	f
Totale voorziening basisregeling	251.904.000	29.156.000	281.060.000
Pré-pensioenregeling (kap.dekking FLP)	0	12.246.594	12.246.594
Totale voorziening flexibele regeling	7.191.542	4.003.183	11.194.725
Totale voorziening	259.095.542	45.405.777	304.501.319
Voorziening herverzekering	672.000	-/-672.000	0
Voorziening eigen rekening	258.423.542	46.077.777	304.501.319
Voorziening nieuwste sterftetafels	-	5.100.000	5.100.000
Voorziening gehuwdheids-frekwentie	-	4.300.000	4.300.000
Totaal voorzieningen	258.423.542	55.477.777	313.901.319

PERIODIEKE PREMIES

Het hieronder verantwoorde bedrag van f 14.724.731 vertegenwoordigt de van deelnemers ontvangen premies.

De specificatie is als volgt:

	1996	1995
	f	f
premies registerloodsen	12.191.521	12.411.840
premies aspiranten	65.660	69.840
premies van FLP-ers	2.467.550	2.180.640
	14.724.731	14.662.320

OVERDRACHTEN

Dit betreft overdracht van pensioenkapitaal van andere pensioenfondsen (vroegere werkgevers). Deze incidentele waardeoverdrachten vergen een speciaal bestuursbesluit.

Tegenover deze overdracht zijn aan de betreffende deelnemer pensioenaanspraken verleend ter waarde van de ontvangen inkoopsom.

JAARREKENING 1996

Tussentelling op de balans en de rekening van baten en lasten

28

RESULTAAT DEPOTREKENINGEN ABN- AMRO/RABO

Dit betreft het aandeel in het resultaat van de depotrekeningen ABN-AMRO/RABO. Het resultaat op beleggingen wordt zoveel als mogelijk bepaald op actuele grondslagen.

De in verband met de gekozen waarderingssysteematiek ontstane koersresultaten maken deel uit van het resultaat.

De samenstelling van het beleggingsresultaat van de ongesplitste beleggingsrekening(en) is als volgt:

	1996	1995
	f	f
interest, dividend, etc	19.945.954	20.322.694
koersresultaten (1994 verlies)	34.765.862	27.045.782
	<u>54.711.816</u>	<u>47.368.476</u>

Het resultaat van deze beleggingsrekeningen wordt verdeeld naar verhouding van de ingebracht vermogens door de Stichting Beroepspensioen-

fonds Loodsen, de Stichting Pensioenfonds Loodswezen resp. de Stichting Algemeen Beroepsfonds (Staber) en de Stichting Opleiding en Deskundigheidsbevordering Registerloodsen (Stodel).

Op basis van deze verdeelsleutel bedraagt het aandeel van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen in deze beleggingsresultaten f 40.495.359, bestaande uit f 15.205.276 interestbaten en f 25.290.083 koersresultaten. Hierop worden de beheerskosten ad f 356.181 in mindering gebracht, zodat "netto" f 40.139.178 overblijft.

PREMIES HERVERZEKERING

Dit betreft de premie voor de bij Zwitserleven te Amsterdam op "stop-loss" basis verzekerde risico's.

Hierbij is de grootte van het per deelnemer te herverzekeren kapitaal bij overlijden bepaald op de met een $1/2\%$ verhoogde contante waarde van het in uitzicht gestelde weduwen- respectievelijk weduwnaars- respectievelijk partnerpensioen, verhoogd met een eenmalige uitkering bij overlijden en verminderd met de aanwezige reserve per deelnemer.

Het verzekerde invaliditeitspensioen is gelijk aan het reglementaire invaliditeitspensioen, verhoogd met de door/voor de deelnemer aan het fonds verschuldigde jaarpremie voor de verdere financiering van de pensioenopbouw en verminderd met de uitkering krachtens de wettelijke regelingen bij algehele arbeidsongeschiktheid.

JAARREKENING 1996

Berekening op de balans en de rekening van kosten en inkomsten

30

OVERIGE KOSTEN

	1996	1995
Actuarieel adviseur	97.628	126.782
Projectkosten	492	3.876
Bestuurskosten	22.154	25.106
Drukwerk e.d.	23.338	24.854
Accountant	11.750	11.750
Flexioenpremie		
beroepsongeschikte loodsen	24.143	7.310
Verzekeringskamer	9.536	8.571
Diversen	4.568	-/-32.753
	<u>193.609</u>	<u>175.496</u>

De kosten van de port-foliomanagers ad f 356.181 zijn ten laste gebracht van de beleggings-opbrengsten.

FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN

Het bruto bedrag aan kosten functioneel leeftijdspensioenen is f 26.191.186. Op dit bedrag is f 2.467.550 aan pensioenpremies van FLP-ers ingehouden.

VERWERKING RESULTAAT BOEKJAAR

Het resultaat van het boekjaar is voor een deel toegevoegd aan de reserve koersverschillen en voor het overige deel toegevoegd aan de algemene reserve.

Een en ander geschiedde nadat bedragen ad f 5,1 mln. en f 4,3 mln. als voorziening waren opgenomen ten behoeve van de overgang naar de meest recente sterftetafels respectievelijk de verhoging van de gehuwheidsfrekwentie tot honderd procent.

Dit tweede bedrag is een bestemmingsreserve ten behoeve van eventuele wettelijke "uitruilmogelijkheid" van weduwenpensioen naar ouderdomspensioen in het jaar 2000.

JAARREKENING 1996

Specificatie gezamenlijke depotrekening RIAM per 31 december 1996

31

	aantallen	kostprijs <i>f</i>	beurswaarde <i>f</i>
AANDELEN			
VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA			
Energie	19.600	1.565.336	1.802.598
Grondstoffen en halffabrikaten	9.400	598.340	758.729
Kapitaalgoederen	37.900	3.340.107	4.094.324
Consumptiegoederen	42.750	4.343.326	4.953.241
Dienstverlening	42.200	3.474.931	3.921.312
Financiële instellingen	25.300	2.574.728	3.093.234
Nutsbedrijven	21.400	1.414.381	1.430.841
Totaal Verenigde Staten van Amerika		17.311.149	20.054.279
DENEMARKEN			
Consumptiegoederen	1.500	81.037	124.108
Multi-industrie	440	91.929	97.855
Totaal Denemarken		172.966	221.963
DUITSLAND			
Grondstoffen en halffabrikaten	6.550	377.258	480.347
Kapitaalgoederen	1.180	197.805	216.119
Consumptiegoederen	1.175	301.570	347.830
Dienstverlening	120	79.022	70.035
Financiële instellingen	5.525	269.290	319.926
Nutsbedrijven	4.500	285.018	316.217
Totaal Duitsland		1.509.963	1.750.474
FINLAND			
Grondstoffen en halffabrikaten	2.900	102.081	105.112
Kapitaalgoederen	2.400	86.670	87.440
Consumptiegoederen	1.800	159.198	160.231
Multi-industrie	2.400	157.840	240.504
Totaal Finland		505.789	593.287

JAARREKENING 1996

Specifieke gezamenlijke dep. rekening RIAM per 31 december 1996

32

	aantallen	kostprijs f	beurswaarde f
FRANKRIJK			
Energie	1.430	196.589	213.482
Grondstoffen en halffabrikaten	3.700	130.770	140.275
Kapitaalgoederen	1.690	175.486	163.849
Consumptiegoederen	2.850	558.498	633.653
Dienstverlening	2.900	232.015	233.278
Financiële instellingen	1.550	202.835	212.606
Totaal Frankrijk		<u>1.496.193</u>	<u>1.597.143</u>
NEDERLAND			
Energie	74.200	19.600.068	22.475.180
Grondstoffen en halffabrikaten	32.300	3.939.643	4.421.520
Kapitaalgoederen	49.450	3.968.933	4.730.080
Consumptiegoederen	98.000	11.091.446	12.332.800
Dienstverlening	169.105	6.797.449	7.999.145
Financiële instellingen	167.050	15.448.877	21.392.208
Nutsbedrijven	75.000	4.839.819	4.942.500
Totaal Nederland		<u>65.686.235</u>	<u>78.293.433</u>
NOORWEGEN			
Kapitaalgoederen	7.300	152.392	229.241
Totaal Noorwegen		<u>152.392</u>	<u>229.241</u>
VERENIGD KONINKRIJK			
Energie	8.000	201.152	239.766
Grondstoffen en halffabrikaten	100.000	691.835	807.609
Kapitaalgoederen	8.000	150.226	189.869
Consumptiegoederen	36.000	389.253	468.260
Dienstverlening	84.000	1.050.406	1.181.735
Financiële instellingen	14.450	404.887	566.532
Nutsbedrijven	105.000	597.531	769.841
Totaal Verenigd Koninkrijk		<u>3.485.290</u>	<u>4.223.612</u>

JAARREKENING 1996

Specifieke gemeenschappelijke verslaggeving RAAI per 31 december 1996

33

	aantallen	kostprijs f	beurswaarde f
ZWEDEN			
Kapitaalgoederen	18.500	735.071	942.132
Consumptiegoederen	5.800	440.144	494.905
Dienstverlening	7.300	134.963	158.959
Totaal Zweden		<u>1.310.178</u>	<u>1.595.996</u>
ZWITSERLAND			
Grondstoffen en halffabrikaten	285	523.800	531.264
Kapitaalgoederen	35	73.188	75.277
Consumptiegoederen	299	508.067	491.465
Financiële instellingen	915	336.209	331.789
Totaal Zwitserland		<u>1.441.264</u>	<u>1.429.795</u>
JAPAN			
Grondstoffen en halffabrikaten	223.000	1.386.484	1.125.500
Kapitaalgoederen	110.000	1.577.655	1.521.618
Consumptiegoederen	87.021	3.682.445	3.903.134
Dienstverlening	6.000	575.994	452.980
Financiële instellingen	68.000	1.856.293	1.562.062
Totaal Japan		<u>9.078.871</u>	<u>8.565.294</u>
SINGAPORE			
Kapitaalgoederen	12.000	149.989	162.715
Consumptiegoederen	6.000	94.462	127.634
Dienstverlening	24.000	483.586	490.384
Financiële instellingen	74.000	883.404	1.048.443
Multi industrie	26.000	99.104	113.204
Nutsbedrijven	76.000	298.608	310.104
Totaal Singapore		<u>2.009.153</u>	<u>2.252.484</u>
Totaal aandelen		<u>104.159.443</u>	<u>120.807.001</u>

JAARREKENING 1996

Stichting openbare depotkleding RIAM voor 31 december 1996

34

	aantallen	kostprijs f	beurswaarde f
AANDELEN IN ONROEREND GOED FONDSEN			
Aandelen Rodamco	396.070	20.826.605	19.803.500
Totaal onroerend goed		20.826.605	19.803.500

OBLIGATIES NLG

	nominaal f	kostprijs f	beurswaarde f
OVERHEID			
5,750 % Nederland 15/01/04	29.928.000	29.553.035	30.586.416
6,250 % Nederland 15/07/98	12.000.000	12.513.200	12.504.000
7,500 % Nederland 15/01/23	8.254.000	8.907.240	9.310.512
7,500 % Nederland 15/04/10	7.500.000	8.081.250	8.497.500
7,750 % Nederland 01/03/05	20.950.000	23.646.145	23.883.000
8,250 % Nederland 15/06/02	21.642.000	24.874.099	25.050.615
8,500 % Nederland 01/06/06 I II	9.085.000	10.508.822	10.892.915
9,000 % Nederland 15/01/01 I II	9.656.000	11.221.431	11.244.412
9,000 % Nederland 15/05/00 I II	6.527.000	7.471.541	7.499.523
Totaal obligaties		136.776.763	139.468.893

OVERIGE VORDERINGEN EN SCHULDEN

Te vorderen interest	7.003.420	7.003.420
Te vorderen dividend / dividendbelasting	748.975	748.975
Rekening-courant RABO/RIAM	9.529.469	9.529.469
Totaal overige vorderingen en schulden	17.281.864	17.281.864
Totaal-generaal 31-12-1996	279.044.675	297.361.258

JAARREKENING 1996

Specificatie gezamenlijke depotrekening ABN-AMRO
per 31 december 1996

35

	aantallen	kostprijs <i>f</i>	beurswaarde <i>f</i>
AANDELEN			
Nederland	474.200	40.923.440	46.647.100
Duitsland	9.000	666.149	807.531
Frankrijk	3.500	643.185	746.695
Spanje	20.000	867.506	1.011.826
Verenigd Koninkrijk	153.453	2.694.139	3.018.803
Zwitserland	620	1.773.793	1.770.078
Zweden	10.800	789.328	899.670
Ierland	23.000	386.243	411.002
Europa overig	3.068	600.000	667.230
Totaal Europa		49.343.783	55.979.935
Verenigde Staten	82.000	7.415.257	8.152.595
Zuid - Amerika	6.476	550.000	558.907
Totaal Amerika		7.965.257	8.711.502
Verre Oosten	12.685	1.500.000	1.558.971
Japan	170.050	5.820.649	5.094.900
Totaal Azië		7.320.649	6.653.871
Totaal aandelen		64.629.689	71.345.308
AANDELEN IN ONROEREND GOED FONDSEN			
Europa overig	17.626	1.000.000	1.158.043
Wereld	116.416	7.000.000	7.927.896
Totaal onroerend goed		8.000.000	9.085.939

JAARREKENING 1996

Specifische gemeenschappelijke verslaggeving ABN-AMRO per 31 december 1996

36

				aantallen	kostprijs f	beurswaarde f
OBLIGATIES NLG						
OVERHEID						
5,750 %	Nederland	1994-04		21.000.000	20.736.870	21.462.000
6,000 %	Nederland	1996-06		1.000.000	985.300	1.023.000
6,250 %	Nederland	1993-98		5.500.000	5.726.820	5.731.000
7,000 %	Nederland	1993-03		2.500.000	2.599.748	2.746.250
7,500 %	Nederland	1989I-99		19.000.000	20.507.650	20.653.000
7,500 %	Nederland	1989II-99		1.700.000	1.851.540	1.864.050
7,500 %	Nederland	1993-23		4.500.000	4.668.478	5.076.000
7,500 %	Nederland	1995-10		2.500.000	2.663.500	2.832.500
8,250 %	Nederland	1992-07		3.000.000	3.379.500	3.567.900
8,500 %	Nederland	1989-95/99		360.000	372.240	388.080
7,400 %	B.N.G.	1989	MTN-99	3.000.000	3.066.357	3.261.591
8,750 %	B.N.G.	1992	MTN-02	5.000.000	5.462.110	5.838.415
Totaal obligaties					72.020.113	74.443.786
OVERIGE VORDERINGEN EN SCHULDEN						
Te vorderen interest					3.323.352	3.323.352
Nog niet afgewikkelde transacties					12.359	12.359
Rekening-courant ABN - AMRO					453.525	453.525
Totaal overige vorderingen en schulden					3.789.236	3.789.236
Totaal-generaal 31-12-1996					148.439.038	158.664.269

BIJLAGE 1

Enige begrippen

STERFTETAFEL

Een sterftetafel geeft aan wat de levens- en sterftekansen zijn, afhankelijk van de reeds bereikte leeftijd.

Aan de hand van de sterftetafels kan men de gemiddelde levensduur berekenen. Dit is het aantal jaren dat men statistisch volgens de gegeven tafel nog zal blijven leven. De ontwikkeling van deze gemiddelde levensduur voor 65-jarige mannen respectievelijk vrouwen is na de laatste oorlog als volgt geweest:

waarnemingsperiode	gemiddelde levensduur in jaren van een 65-jarige	
	man	vrouw
1947 - 1949	13,9	14,4
1951 - 1955	14,1	14,9
1956 - 1960	14,1	15,4
1961 - 1965	14,0	16,0
1966 - 1970	13,7	16,4
1971 - 1975	13,6	16,9
1976 - 1980	13,8	18,0
1980 - 1985	14,1	18,5
1985 - 1990	14,3	18,9
1990 - 1995	14,6	19,0

Uit dit overzicht blijkt dat de levenskansen voor vrouwen in belangrijke mate zijn verbeterd, terwijl dit voor mannen bijna niet het geval is.

ACTUARIEEL

Aanduiding van berekeningen ten aanzien van pensioen of financiering, waarbij (wiskundige) rekenstechniek, levenskansen, rekenrente, inschattingen van toestroom beroepsgenoten en dergelijke een rol spelen.

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve wordt gevormd in gunstige jaren als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Hierbij valt onder meer te denken aan indexaties, aanpassing c.q. extrapolatie van de gebruikte sterftetafels en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

ASSET LIABILITY MANAGEMENT (ALM)

Asset Liability Management is het aanbrengen en vervolgens bewaken van een optimale samenhang tussen pensioenbeleid, premie- en beleggingsbeleid, waarna de laatste twee zo optimaal mogelijk worden afgestemd op de pensioenverplichtingen.

ASSET-MIX

De vastgestelde "asset-mix" is een procentuele verdeling van het te beleggen vermogen over diverse beleggingscategorieën onder meer aandelen/fondsen, onroerend-goed/fondsen, vastrentende waarden, edele metalen en liquide middelen.

BACKSERVICE

Dit begrip wordt gehanteerd in verschillende betekenissen:

- het pensioengedeelte dat betrekking heeft op achterliggende dienstjaren;
- de koopsom voor het hierboven omschreven pensioengedeelte, dan wel voor de verhoging van dit pensioen als uitvloeisel van een pensioengrondslagstijging;
- de eventuele achterstand in de over achterliggende jaren gefinancierde pensioenen, respectievelijk de daarvoor benodigde kosten of reserve.

BENCHMARK

Een objectieve maatstaf waaraan de eigen prestaties van de belegger kunnen worden afgemeten. Een bekende maatstaf is bijvoorbeeld het totaalrendement van de gehele Amsterdamse aandelenmarkt, zoals die wordt gemeten middels de CBS-herbeleggingsindex.

COMINGSERVICE

Dit is het pensioengedeelte dat betrekking heeft op toekomstige dienstjaren.

Ook worden de daarmee gepaard gaande kosten wel met deze term aangeduid.

COMING-BACKSERVICE

Hieronder verstaat men de kosten die in de toekomst door loonstijgingen c.q. grondslagstijgingen zullen optreden voorzover deze kosten kunnen worden toegerekend aan reeds achterliggende dienstjaren.

CONTANTE WAARDE

De contante waarde van toekomstige pensioenverplichtingen of andere uitkeringen wordt berekend met behulp van de sterftetafel en de rekenrente.

De contante waarde van een verzameling pensioenverplichtingen voor een groep deelnemers is juist voldoende om aan de verplichtingen te voldoen, indien over het vermogen een interest wordt gekweekt gelijk aan de rekenrente en het sterfpatroon bij de betreffende groep in overeenstemming is met de sterftetafel.

INHAALPREMIE

De inhaalpremie is dat deel van de premie dat betrekking heeft op financiering van backservice.

KAPITAALDEKKINGSSTELSEL

Dit is het financieringssysteem waarbij op individuele basis reserves worden gevormd voor de pensioenverplichtingen.

De berekening van de premiereserves vindt plaats op basis van de actuariële grondslagen. Alle levensverzekeringsmaatschappijen en vrijwel alle pensioenfondsen werken op basis van het kapitaaldekkingssstelsel.

OMSLAGSTELSEL

Hierbij worden de binnenkomende gelden terstond aangewend voor pensioenuitkeringen. Het belangrijkste voorbeeld van dit stelsel vormt de AOW.

Voor ons fonds wordt ook het FLP zodanig gefinancierd.

PERFORMANCE

Performance is de procentuele waardeverandering van het gemiddeld belegd vermogen.

PREMIERESERVE

De premiereserve is het bedrag dat op de balans van de verzekeringsinstelling of het pensioenfonds wordt opgenomen ter dekking van de reeds gefinancierde pensioengedeelten.

Een andere term hiervoor is wiskundige reserve of voorziening pensioenverplichtingen.

REKENRENTE

De rekenrente is de rentevoet waarmee bij het vaststellen van tarieven en voorziening pensioenverplichtingen rekening wordt gehouden. Hiermee wordt geanticipeerd op het rendement dat naar verwachting op premies en reserves zal worden gemaakt.

REELE RENTE

Onder reële rente wordt verstaan de rente die op de kapitaalmarkt bereikt wordt, verminderd met het inflatiepercentage.

STOP-LOSS

Dit slaat op een verzekeringsvorm waarbij het deel van de schade dat boven een afgesproken maximum uitgaat door de herverzekeraar wordt vergoed.

BIJLAGE 2

Uit de jaarverslagen Bedrijfspensioenfonds Koopvaardij 1991/1995

VERBETERING VAN PENSIOENEN EN AANSPRAKEN

Het bestuur streeft ernaar middels procentuele verhogingen de gevolgen van geldontwaarding op te vangen. Aan het einde van het boekjaar wordt aan de hand van de dan bekende financiële positie van het fonds bepaald of en met welke omvang de rechten van gepensioneerden en gewezen deelnemers kunnen worden verhoogd. Elke verhoging wordt toegepast op het pensioenbedrag met inbegrip van vorige verhogingen. In de jaren 1962 tot en met 1974 bedroeg de gemiddelde verhoging voor de gepensioneerde en voor de gewezen deelnemers 4,2% per jaar.

Over de periode 1975 tot en met 1982 bedroeg de gemiddelde verhoging voor de gepensioneerde deelnemers 6,4%, terwijl de gemiddelde verhoging van de gewezen deelnemers 3% bedroeg. Eind 1991 werd besloten de opgebouwde rechten van zowel de gepensioneerde als de gewezen deelnemers per 1 januari 1992 te verhogen met 3,8%. In 1993 werd dit gedaan met 1,8%, in 1994 met 2,3%, in 1995 met 1,1% en in 1996 met 1,25%.

Inlichtingen over opgebouwde rechten bij het BPFK kunt U verkrijgen bij het PVF Nederland N.V. op adres: Postbus 9251, 1006 AG Amsterdam. tel.: (020) 6074444 (bezoekadres is: Staalmeester-slaan 410, Amsterdam).

Hiernaast volgt een overzicht van de verhogingen, die sinds 1970 zijn toegekend.

	%verhoging van de verworven aanspraken	
	gepensioneerden	gewezen deelnemers
1970	5	5
1971	5	5
1972	5	5
1973	5	5
1974	5	5
1975	8	3
1976	8	3,5
1977	8	3,5
1978	7	3
1979	6	3
1980	5	3
1981	5*)	3
1982	4	2,3
1983	5	3
1985	1	1
1986	2,5	1
1987	0	0
1988	0**)	0**)
1989	0	0
1990	1,5***)	2
1991	5****)	5
1992	3,8	3,8
1993	1,8	1,8
1994	2,3	2,3
1995	1,1	1,1
1996	1,25	1,25
		(in 1996 toegekend; ingang 1.1.'97)

*) Per 1 januari 1981 gold voor de gepensioneerden geen uniforme procentuele verhoging.

Vermeld is het percentage waarmee de ingegane levenslange pensioenen op die datum verhoogd werden.

**) Uitsluitend aanspraken, verworven vóór 1981, werden op 1 januari en op 1 juli 1988 verhoogd met 1% respectievelijk 3%.

***) Tevens werd het jaarlijkse pensioen van de pensioentrekkenden met f 200 verhoogd

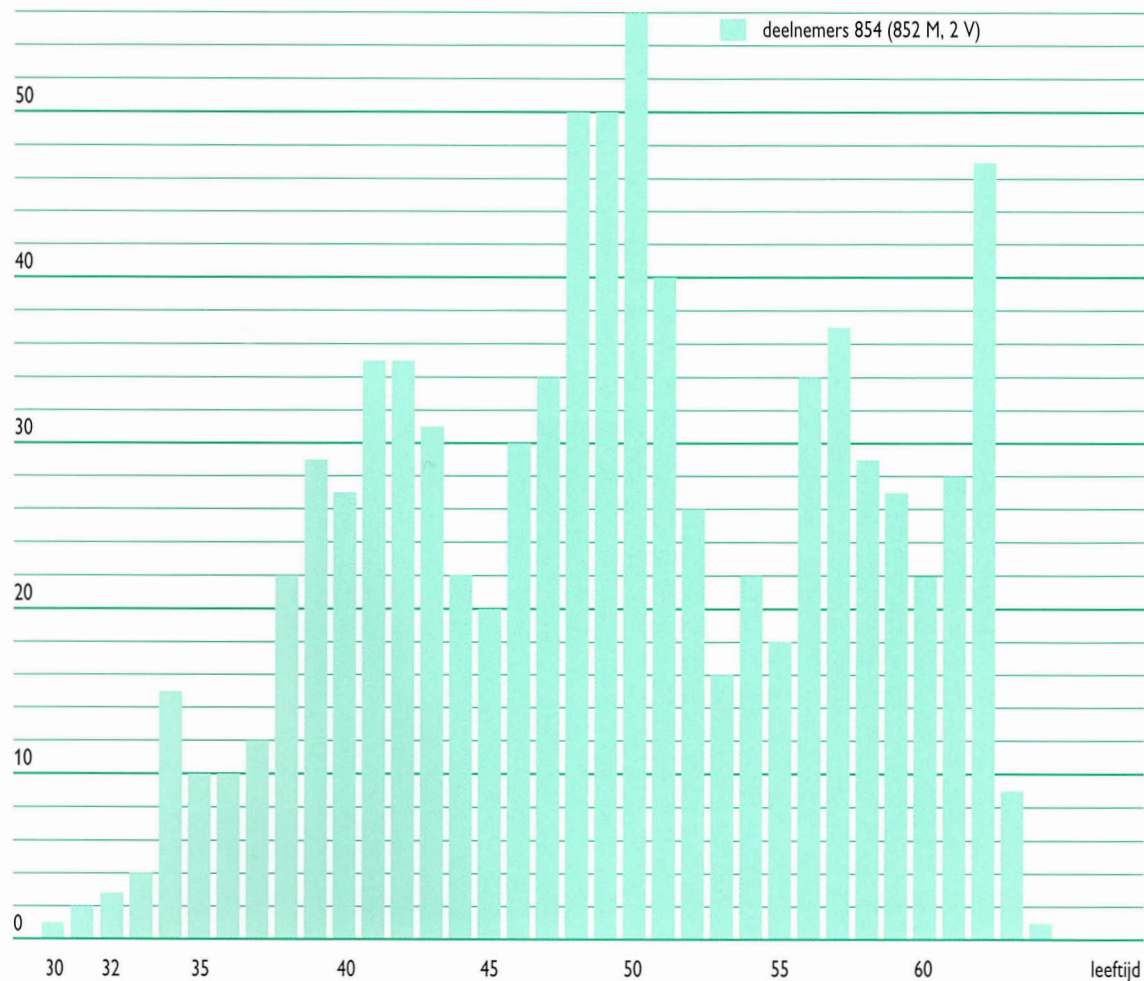
****) Tevens werd het jaarlijkse pensioen van pensioentrekkenden geboren voor 1 januari 1914 met f 1.200 verhoogd.

BIJLAGE 3

42

FREKWENTIEVERDELING DEELNEMERS JANUARI 1997

60 (aantallen)

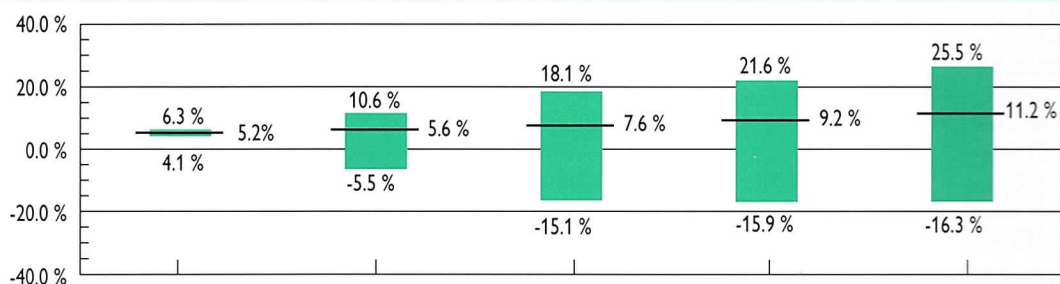

BIJLAGE 4

Asset-mix/risicorendementsprofielen

(95% waarschijnlijkheidsinterval)

31/05/93 T/M 31/05/97

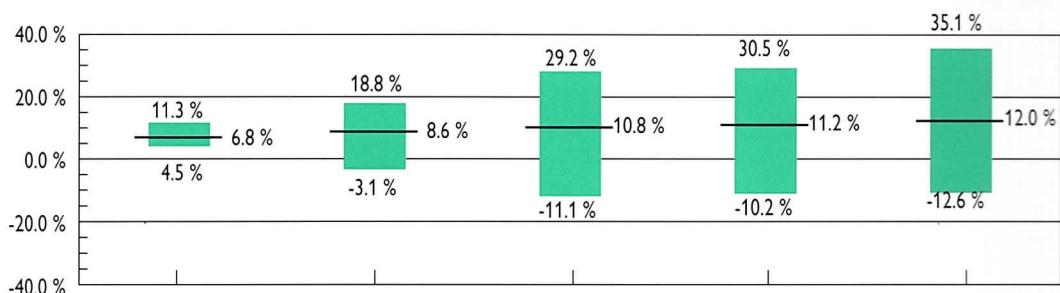

Adviesmixen	O	A	B	C	D
Robeco	0 %	0 %	10 %	20 %	35 %
Rolinco	0 %	0 %	5 %	10 %	15 %
Rorento	0 %	50 %	80 %	60 %	40 %
Rodamco	0 %	0 %	5 %	10 %	10 %
Roparco	100 %	50 %			
Totaal	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Beleggingsresultaat

31/05/93 t/m 31/05/97	5,2 %	5,6 %	7,6 %	9,2 %	11,2 %
-----------------------	-------	-------	-------	-------	--------

31/03/80 T/M 31/03/97

Adviesmixen	O	A	B	C	D
Robeco	0 %	0 %	10 %	20 %	35 %
Rolinco	0 %	0 %	5 %	10 %	15 %
Rorento	0 %	50 %	80 %	60 %	40 %
Rodamco	0 %	0 %	5 %	10 %	10 %
Roparco	100 %	50 %			
Totaal	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Beleggingsresultaat

31/03/80 t/m 31/05/97	6,8 %	8,6 %	10,8 %	11,2 %	12,0 %
-----------------------	-------	-------	--------	--------	--------

BIJLAGE 5

Kerncijfers deelnemers over periode 1988 - 1996

44

Bedragen X f 1.000,-

Jaar	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Toeslagen`	-	1%	2,1%	3,1%	3,3%	3,1%	1,3%	2,2%	3,1%**)
Premie per jaar									
AKTIEVEN									
-basisregeling	16,800	16,968	17,328	18,240	18,840	19,440	19,680	20,160	20,400
-pensioenspaarregeling	-	-	-	-	-	5,040	5,100	5,160	5,220
ADSPIRANTEN	5,004	5,004	5,100	5,280	5,460	5,682	5,700	5,820	5,880
Premie totaal per jaar									
aktieven	4,139	12,286	12,471	13,090	13,065	13,013	12,721	12,412	12,191
FLP	34	307	611	882	1,133	1,454	1,765	2,180	2,468
adspiranten	35	192	141	0	43	50	42	70	66
Totaal	4,208	12,785	13,223	13,972	14,124	14,517	14,528	14,662	14,725
Maximaal te bereiken									
AKTIEVEN									
- ouderdomspensioen*)	49,874	50,400	51,458	53,053	54,804	56,503	57,237	58,496	59,140 **)
- weduwenpensioen	34,912	35,280	36,021	37,137	38,363	39,552	40,066	40,947	41,398 **)
- invaliditeitspensioen	83,124	84,000	85,763	88,421	91,340	94,172	95,396	97,494	98,567 **)
ADSPIRANTEN									
- weduwenpensioen	12,177	12,177	12,224	12,598	13,079	13,686	13,997	14,308	14,463
- invaliditeitspensioen	2,537	2,537	2,547	2,625	2,725	2,851	2,916	2,981	3,013

*) Exclusief AOW

**) Per 31-12-96 is een extra welvaartstoelag van 2% toegepast.

BIJLAGE 6

Voorbeelden van pensioenuitkeringen
in ronde bedragen uit de loodsensregeling 1997

45

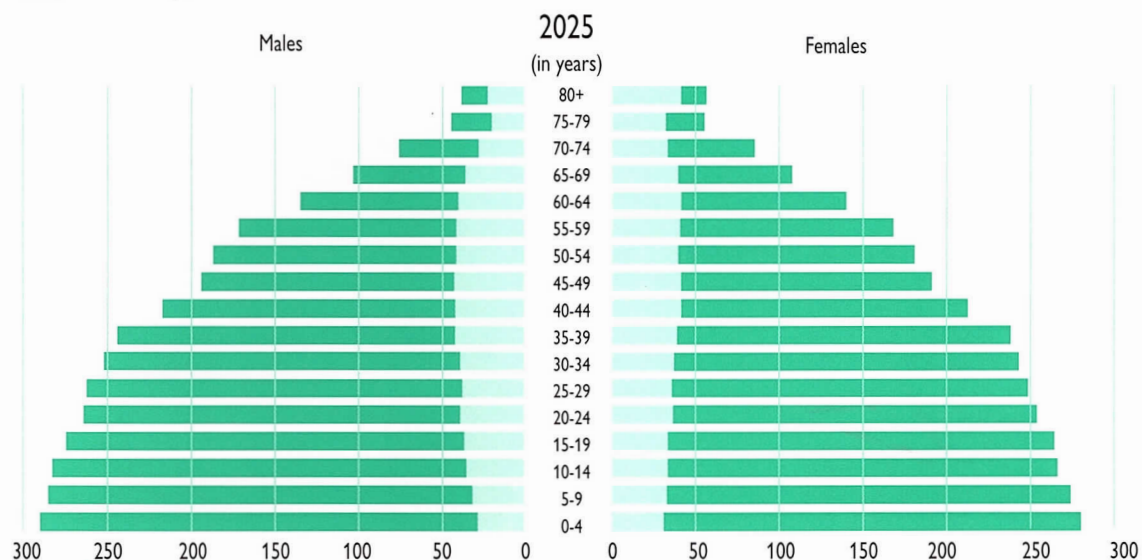
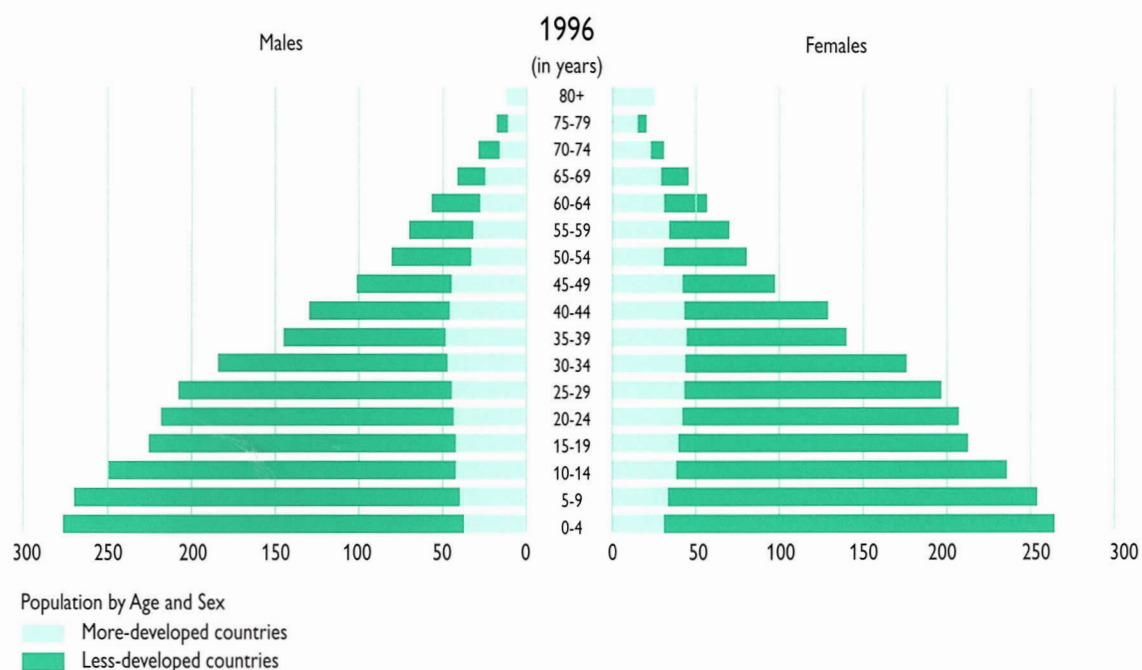
	bruto f	netto*) f
INVALIDITEITSPENSIOEN		
Reglementaire uitkering (max. 75% van PGS, inclusief AAW)	102.448	
overhevelingstoeslag (1997)	<u>7.791</u>	
Totale uitkering		
- ongehuwd	110.239	64.300
- gehuwd (alleenverdiener)	110.239	68.400
INGEGAAN OUDERDOMSPENSIOEN		
Totale uitkering (gezinsinkomen) (bij max. loodsenspensioen en AOW)		
- ongehuwd	80.993	60.100
- gehuwd (beiden > 65 j. LB groep 2)	88.598	70.000
INGEGAAN WEDUWEN- EN WEZENPENSIOEN		
Totale (gezins-)uitkering (bij max. loodsenspensioen, inclusief AWW "oude stijl")		
- < 65 jaar, geen kinderen	71.287	45.300
- < 65 jaar, 1 kind (LB groep 4)	88.090	60.600
- < 65 jaar, 2 kinderen (LB groep 4)	96.695	68.900
- < 65 jaar, 3 kinderen (LB groep 4)	105.300	77.200
- > 65 jaar, geen kinderen, inclusief AOW	62.552	50.900
FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN (FLP) 1997		
(inclusief pensioenpremie)		
- FLP 55-60 jaar LB groep 2	115.301 **)	62.100
LB groep 3	115.301	65.700
- FLP 60-65 jaar LB groep 2	102.614 ***)	55.800
LB groep 3	102.614	59.300
*) Sterk afhankelijk van individuele fiscale omstandigheden.		
Totaal (geïndexeerd)	f 115.301	f 102.614
- pensioenpremie	<u>10.440</u>	<u>10.440</u>
Pensioen	104.861	92.174

BIJLAGE 7

Grafieken 'Global aging into the 21st century'

46

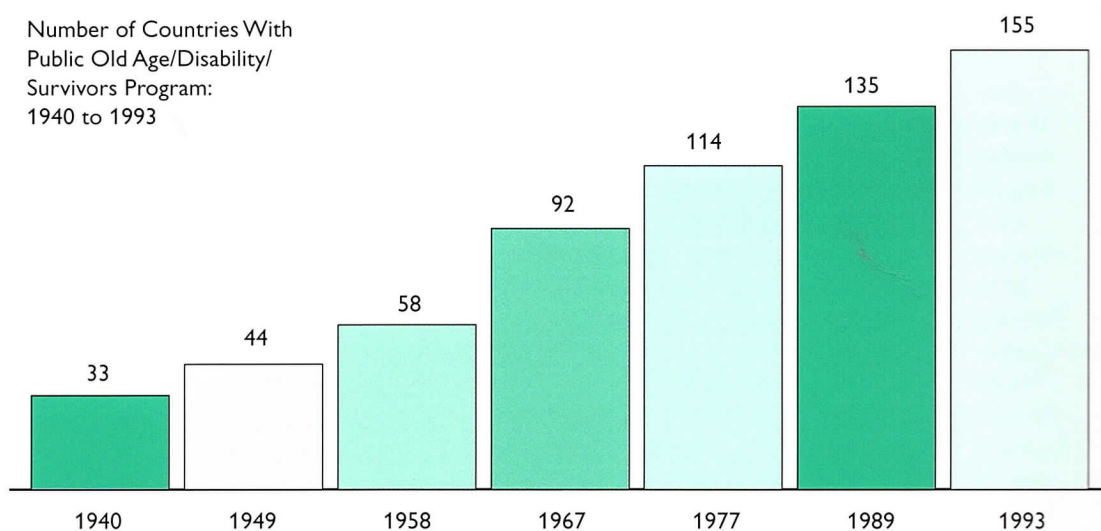
THE CHANGING GLOBAL AGE STRUCTURE

Source: U.S. Bureau of the Census, International Programs Center, International Data Base

THE SPREAD OF PUBLIC OLD AGE SECURITY

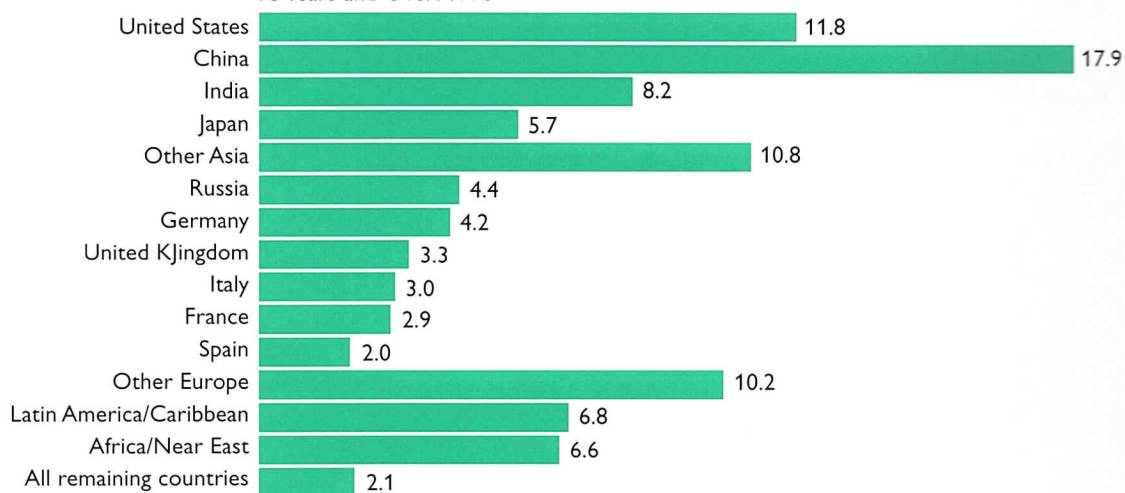
Number of Countries With
Public Old Age/Disability/
Survivors Program:
1940 to 1993

Source: U.S. Social Security Administration, 1994

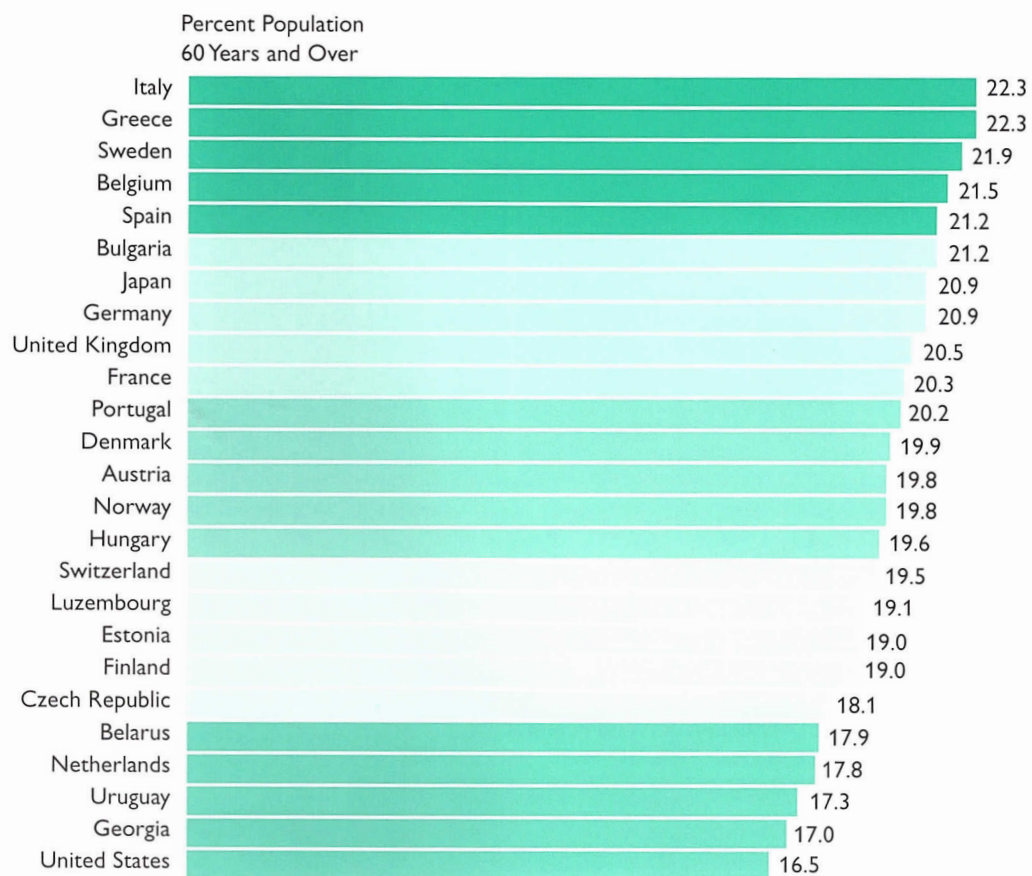
THE OLDEST OLD

Percent Distribution of World Population
75 Years and Over: 1996

Source: U.S. Bureau of the Census

THE WORLD'S OLDEST COUNTRIES 1996

Source: U.S. Bureau of the Census, International Programs Center, International Data Base

